

Delavci Iskre se klanjajo svojemu vzorniku

V globoki žalosti, ki je s smrtjo Edvarda Kardelja prizadela jugoslovanske narode in narodnosti, so se v ponedeljek, 12. februarja zbrali na žalno sejo delegati delavskih svetov SOZD Iskra, Iskre Commerce, Iskre Invest servisa, CAOP, skupnih služb SOZD in delegati družbeno-političnih organizacij.

Žalno sejo je otvoril predsednik DS-SOZD Iskra Otmar Zorn, ki je v kratkem orisal lik Edvarda Kardelja, velikega revolucionarja, misleca, ideologa in državnika, ki je vse svoje življenje žrtvoval za dobro delavskega razreda.

Govor Otmarja Zorna

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI,

umrl je velikan naše zgodovine, ki je kot teoretik in praktik vtisnil neizbrisni pečat naši revoluciji, utemeljilvi samoupravne socialistične neuvrščene Jugoslavije in celotnemu mednarodnemu delavskemu gibanju.

Umrli je veliki humanist, ki je dal izvirni prispevek k splošnemu napredku človeštva, osvobajanje človeka in človeštva od vseh oblik dominacije in izkoriščanja.

Kot najbližji sodelavec tovariša Tita je Edvard Kardelj več kot pet desetletij svojega življenja posvetil z vsem žarom svojih umskih in fizičnih sposobnosti borbi za socializem in človeško srečo, stal v prvi vrsti revolucionarnih bojev in preobrazb, s katerimi so delavski razred, narodi in narodnosti Jugoslavije izbojevali oboroženo revolucijo, zgradili novo socialistično in demokratično družbo, neodvisno in samoupravno skupnost svobodnih ljudi in enakopravnih narodov in narodnosti.

Od svoje rane mladosti je tovariš Edvard Kardelj nesebično razdal vse svoje umske moči, vso

svojo ustvarjalno energijo v korist delavskega razreda, njegove osvoboditve in ovladovanja pogojev in plodov svojega dela. Njegov ustvarjalni duh ni klonil niti v zadnjih letih težke bolezni in nam bo vedno ostal svetel vzor samozatajevanja.

Njegova teoretična dela in prakso je vedno obvladovala zavest o zgodovinski vlogi delavskega razreda in globoka vera v ustvarjalno moč ljudskih množic, vera v človeka; zato je bil neizprosni borec proti vsem oblikam monopolov in podrejanja človeka.

Njegova ustvarjalna misel je prišla do polnega izraza tudi v revolucionarnih preobrazbah naših družbenoekonomskih odnosov, ki so uveljavljeni z novo ustavo in zakonom o združenem delu in ki

neposrednega proizvajalca postavljajo v položaj, da ovlada z vsemi tokovi družbene reprodukcije.

Tak prispevek k znanstveni misli in ustvarjalni praksi je lahko dal samo človek, ki je zrasel iz delavskega gibanja in ki je oborožen z marksizmom črpal moči iz revolucionarnega komunističnega gibanja pod vodstvom tovariša Tita.

V teh težkih trenutkih izgube nam je v delno uteho dejstvo, da smo se tudi mi delavci Iskre oddolžili dragemu pokojniku še za časa njegovega življenja s častnim priznanjem, ki mu ga je kot prvemu podelil naš delavski svet ob lanskem dnevu Iskre.

Slovesno smo mu podelili priznanje za njegov izvirni ustvarjalni prispevek k razvoju in utrjevanju (Nadaljevanje na 2. strani)

PREDSEDSTVOMA CK ZKJ in SFRJ

Iskrini delavci z globoko žalostjo, zavedajoč se neprecenljive izgube, izrekamo iskreno sožalje ob smrti tovariša Edvarda Kardelja.

Izgubili smo velikega revolucionarja, komunisto in vizionarja jugoslovanske poti v socializem, človeka, ki je kot najbližji Titov sodelavec in tovariš snoval jugoslovansko notranjo rast in zunanjo usmeritev. Izgubili smo velikega državnika in učenjaka.

Smrt tovariša Kardelja je ena največjih izgub za Zvezo komunistov Jugoslavije in naš delavski razred, kakor tudi za vse napredne sile v svetu.

S smrtjo tovariša Edvarda Kardelja so delavski razred in njegova avantgarda, vsi narodi in narodnosti Jugoslavije izgubili enega zgodovinskih vodij, ki je s svojim delom jasno načrtoval pota za dokončno osvoboditev delovnega človeka ter bratstvo in enakopravnost med narodi in narodnostmi.

V naši težki, a veličastni borbi, nas je usmerjal in navdihoval, nam vlival moči, da smo ustvarili nacionalno in človeško svobodo, mir in družbeni napredek.

Nikdar ne bo pozabljena iskrena naklonjenost tovariša Kardelja do naše organizacije. Ponosni smo, da je bil eden zadnjih javnih nastopov tovariša Kardelja prav na tradicionalnem srečanju Iskrašev 4. julija 1978 v Škofji Loki navkljub težki bolezni.

Njegov neprecenljiv izvirni prispevek k razreševanju sodobnih problemov naše civilizacije in odpiranju novih poti k splošnemu napredku in osvobajanju človeka predstavlja trajno osnovo za širjenje in poglobljanje vsestranskega razvoja združenega dela in uveljavljanje delavskega razreda.

Tem plemenitim ciljem je tovariš Kardelj daroval samega sebe in celotno svoje življenje doposlednega diha. Njegova misel in vizija bosta večno živeli v nas in nas navdihovali v naši borbi za nadaljnji razvoj do popolne osvoboditve človeka in dela.

Ljubljana, 12. 2. 1979

Delavci
SOZD Iskra

TITO OB SMRTI

Edvarda Kardelja

Tiho slovo predsednika Tita od sobojevnika, sodelavca in prijatelja.

„Globoko me je pretresla žalostna novica, ki nas je dohitela daleč od domovine, o smrti našega dragega tovariša Edvarda Kardelja — Bevca. Smrt tovariša Kardelja, člana predsedstva SFRJ in predsedstva CK ZKJ, je velikanska in nenadomestljiva izguba za našo zvezo komunistov in našo jugoslovansko socialistično skupnost, za vse narode in narodnosti naše države, za vse delovne ljudi in občane Jugoslavije.

Tovariš Kardelj je bil pol stoletja vojak našega revolucionarnega gibanja, neomajen borec, ki ni poznal umika in oddiha. Za revolucionarno pot se je odločil v svoji mladosti, potem pa zdržal vse torture neljudskih režimov, izkusil vse težave in nevarnosti ilegalnega dela in šel skozi vse bitke osvobodilne vojne.

Kot napreden intelektualce je stopil v službo delavskega razreda in ostal od začetka do konca v prvih vrstah boja za njegove interese in pravice. Tako je tudi zelo zgodaj postal ena izmed vodilnih osebnosti njegove avantgarde — Komunistične partije Jugoslavije.

Mene osebno povezujejo s tovarišem Bevcem več kot štiri desetletja dela in boja na težavni in častni revolucionarni poti.

To so bila štiri desetletja najinega tesnega in neskajenega sodelovanja, zmeraj, do zadnjega dneva, prežetega z razumevanjem in globokim medsebojnim zaupanjem, zasnovana na popolni enotnosti misli in akcije v vseh fazah naše revolucije in socialistične graditve. V Edvardu Kardelju sem imel močno oporo že v tistih težavnih predvojnih letih boja za čistost in konsolidacijo naše partije, kot tudi kasneje v pripravah narodno-osvobodilnega boja. Z izjemnim darom revolucionarja je sodeloval v graditvi strategije našega gibanja, zlasti v ustvarjanju naše fronte vseh demokratičnih in rodoljubnih sil, pred nastopajočimi nevarnostmi fašizma, za katere smo vsi vedeli, da se jim ne bo mogoče izogniti. V vojni se je odlikoval s pogumom, z globoko miselnostjo in dejavnostjo v ustvarjanju nove ljudske oblasti in postavljanju temeljev nove federativne in demokratične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije.

Edvard Kardelj je s trdnostjo in vztrajnostjo prekaljenega komunisto in z izrednim ustvarjalnim dojemanjem marksizma ves čas po vojni nosil velikansko breme v graditvi države in njenem socialističnem samoupravnem razvoju, v krepitvi naše neodvisnosti. Zlasti se spominjam najin pogovorov v prelomnih trenutkih našega revolucionarnega razvoja. Spominjam se, s kolikšnim žarom je sodeloval v pripravah na uvajanje samoupravljanja, s kako globoko analitičnostjo je osvetljeval procese v notranjem in v mednarodnem razvoju ob sprejemanju programa ZKJ, katerega pomen in aktualnost se tudi po dvajsetih letih nista še niti malo zmanjšala.

Izredno velika sta bila vloga in prispevek tovariša Kardelja v ustvarjanju družbenoekonomskega in političnega sistema naše socialistične samoupravne skupnosti, v vseh ustavnih reformah, pri sprejemanju nove ustave, v razvoju in nenehni krepitvi sistema neposredne socialistične demokracije in oblasti delavskega razreda.

Edvard Kardelj mi je bil najbližji sodelavec tudi v dejavnostih na zunanje-političnem področju, v krepitvi neodvisnega položaja naše države v svetu, v graditvi in uresničevanju politike neuvrščenosti, v boju za demokratične in enakopravne odnose med delavskimi, komunističnimi in drugimi naprednimi strankami in gibanji in sploh med narodi in državami v svetu. Njegova izjemna teoretična in analitična sposobnost je tudi na tem področju prišla do popolnega izraza.

Na kratko rečeno, prispevek dragega tovariša Bevca k naši revoluciji je velikanski. Neprecenljivo je, kar je prispeval k njeni kontinuiteti in njeni humanistični in demokratični vsebini. Bratstvo in enotnost sta globoko prevevala njegovo bit in njegovo delo. Zato je tudi užival toliko ljubezni in neomejeno spoštovanje ne samo pri svojih soborcih, ampak tudi pri vseh narodih in narodnostih naše socialistične skupnosti. Tovariš Kardelj je ogromno prispeval k razvoju teorije o nacionalnem vprašanju. Vse to mu je pridobilo tudi velik ugled v svetu.

Osebnost Edvarda Kardelja simbolizira brezkompromisnega borca, preproste in skromnega človeka in tovariša, tihega in neutrudnega delavca. Ze davno je nevarna bolezen načela njegov organizem, ni pa mogla zmanjšati njegovega ustvarjalnega dela.

V zadnjem času smo se pogostoma vpraševali, od kod mu ta silna moč in nenavadna energija. Bil je heroj v dolgoletnem revolucionarnem boju, heroj je ostal do zadnjega diha.

Njegovo bogato revolucionarno delo je globoko vsajeno v našo družbeno bitnost, v temelje naše skupnosti in zato je tudi trajno. Njegov svetli lik pa bo generacijam navdih in zgled doslednega komunisto, neutrudnega revolucionarja in čudovitega človeka.

Slava in hvala tovarišu Edvardu Kardelju!”

Žaro s pepelom pokojnega revolucionarja Edvarda Kardelja so iz dvorane predsedstva SRS na čelu pogrebne povorke ponesli do zadnjega počivališča v grobnici herojev.

Delavci Iskre se klanjajo svojemu vzorniku

(Nadaljevanje s 1. strani)
naše samoupravne socialistične demokracije, ki zagotavlja trajno razvojno perspektivo združenemu delu in polno uveljavitev zgodovinskih teženj delavskega razreda.

To je bila le skromna oddolžitev za njegove izjemne zasluge za našo družbo, pa tudi za njegov neposreden prispevek k poglobljanju samoupravne organiziranosti Iskre, saj nam je po sprejetju Ustave dal ustvarjalne napotke za samoupravno organiziranje naše SOZD.

Izguba tovariša Kardelja je nenadomestljiva. Zapušča nas v času, ko smo sredi uveljavljanja poglobljene samoupravne socialistične demokracije, sredi izgrajevanja združenega dela na novih ustavnih temeljih, ko bi nam njegova ustvarjalna moč lajšala delo in odkrivala nove rešitve.

Četudi nam je kruta smrt otela tovariša Kardelja, bodo njegovo delo in njegovi vizionarski pogledi v prihodnost živeli v nas naprej in nas navdihovali v naših skupnih prizadevanjih za napredek, mir in bratstvo, za srečo človeka — skrat-

ka ideale, za katere je izgorel naš velikan.

Slava največjemu sinu slovenskega naroda!

Po govoru predsednika DS SOZD Iskra so delegati z enominutnim molkom počastili spomin velikega sina slovenskega naroda.

Predsednik Izvršnega odbora KSOO sindikata SOZD Iskra Janez Kern je nato prebral sožalno brzojavko predsedstvom SFRJ in CK ZKJ Jugoslavije, Zvezdana Kompara iz Iskre Commerce pa sožalno brzojavko soprogi pokojnega Edvarda Kardelja.

Ob koncu žalne seje so delegati sklenili nameniti namesto vencev na grob Edvarda Kardelja 100.000 dinarjev v korist Onkološkega inštituta.

Prav tako so se delavci SOZD Iskra obvezali, da bodo poskrbeli za trajno obeležje v spomin velikemu revolucionarju.

Pravkar so položili v grobnico narodnih herojev žaro s pepelom velikega sina slovenskega naroda — Edvarda Kardelja.

Sožalne brzojavke

PREDSEDSTVU CK ZKJ

Delavci Iskre Elektromehanike Kranj in posebej člani Zveze komunistov vam izražamo iskreno sožalje ob smrti revolucionarja in ideologa našega socialističnega samoupravnega sistema tovariša Edvarda Kardelja, člana predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Smrt tovariša Kardelja pomeni težko izgubo za vse nas. Delavci Iskre Elektromehanike obljublamo, da bomo pri nadaljnji izgradnji našega samoupravnega sistema dosledno upoštevali ideje tovariša Edvarda Kardelja in tako najbolje počastili njegov spomin in spoštovanje do njega.

ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ

PREDSEDSTVU SFRJ — BEOGRAD

Delovne ljudi ISKRE — Industrije elementov za elektroniko je bridko prizadela smrt našega velikega voditelja, misleca in teoretika Edvarda KARDELJA. Občudovali smo njegovo veliko slovensko, jugoslovansko in svetovno širino. V njem smo videli misleca in praktika našega samoupravnega socializma. Edvard KARDELJ nam je pomenil direktno odločanje o našem delu in sadovih tega dela. Delo Edvarda KARDELJA je pokazalo pravilno pot k rešitvi našega narodnostnega vprašanja in uveljavljanja delavčevih pravic.

Prosimo, sprejmite izraze sožalja vseh nas 3000 delavcev, ki bomo ostali zvesti idejam našega velikega misleca in voditelja Edvarda KARDELJA.

Delovni kolektiv in DPO ISKRE — Industrije elementov za elektroniko, Ljubljana

SPOŠTOVANA TOVARIŠICA PEPKA KARDELJEVA

Delavke in delavci Iskre, zbrani na žalni seji ob neprecenljivi izgubi tovariša Edvarda Kardelja, čutimo skupaj z vami ostro bolečino in izražamo vam ter vaši ožji družini svoje najgloblje sožalje.

Globoko v srcih bomo hranili spomin na revolucionarja, ki je posvetil vse svoje življenje interesom in ciljem delavskega razreda, in se v svojem delu navdihovali z njegovo mislijo in vizijo prihodnosti.

V uri žalosti nas tolaži dejstvo, da smo mu še za življenja dali svoje častno priznanje za njegove izjemne zasluge in da smo bili med zadnjimi, ki smo se z njim srečali ob lanskem dnevu Iskre.

Takrat nam je Edvard Kardelj spregovoril pristrčno in navdihujoče, naravnost iz srca, kot delavec delavcu, kot človek, ki je vse življenje globoko razumel delavca in njegov boj za osvoboditev ter se tudi sam s peresom in orožjem boril za zmago socialistične revolucije.

Njegovo veliko delo, ki je vtkano v naš samoupravni socializem in enakopravno skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, bo živelo v nas naprej in nas navdihovalo za prihodnost, v borbi za srečo človeka, za kar se je tudi sam vse svoje življenje boril in izžarel.

Ljubljana, 12. II. 1979

Delavci SOZD ISKRA

CENTRALNEMU KOMITEJU ZKJ

TOV. PEPCI KARDELJ — Ljubljana

Delavci DO Industrije za avtomatiko, zbrani na komemorativnem zboru globoko presunjeni pošiljamo iskreno sožalje ob smrti velikega revolucionarja, borca in humanega človeka tova. Edvarda Kardelja. Njegova življenjska pot, njegovo delo bo ostalo vsem nam trajna vrednota in obveza, iz katere bomo črpali moč, da nadaljujemo pot, ki nam jo je nakazal s svojim delom.

Delavci DO Avtomatika

Delavci delovne organizacije ISKRE — Industrije elementov za elektroniko smo se danes molče srečevali. Izguba velikega misleca in voditelja delovnih ljudi, vašega soproga, nas je bridko zadela.

V svoje delo smo vtkali ideje vašega soproga, ne le v delo, te ideje živimo, ker so del nas samih. Zato prosimo, sprejmite naše najgloblje sočustvovanje.

Delovni kolektiv in DPO ISKRE — Industrije elementov za elektroniko, Ljubljana.

Zadnja častna straža sodelavcev iz federacije ob mrtvaškem odru v dvorani predsedstva SRS, kjer so se stotisoči poklonili pokojniku.

Številna visoka odlikovanja so na pogrebu z vsemi vojaškimi častmi nosili višji častniki naše vojne mornarice, suhozemske vojske in vojnega letalstva, za njimi pa je žaro s pepelom velikega pokojnika ponesel generalmajor Pavle Šuc v spremstvu dveh polkovnikov Draga Ožbolta in Vukašina Vilotića.

GLOBOKA ŽALOST PO VSEJ ISKRI

Tako, kot po vsej, globoko užaloščeni Jugoslaviji so se ob smrti Edvarda Kardelja, velika naše socialistične graditve, tudi v Iskrinih organizacijah združenega dela izvršile žalne seje in komemoracije. Delavci Iskre, pretreseni ob težki izgubi velikega vzornika, so skromno, a povsod dostojno počastili njegov spomin. Žal, smo na omejenem prostoru lahko zajeli le zapise iz nekaterih organizacij.

kega revolucionarja, velika socialistične revolucije, misli in prakse — Edvarda Kardelja. Njegova smrt je močno odjeknila med zaposlenimi v Avtoelektriki, saj pomeni eno najhujših izgub za vse naše delovne ljudi.

V ponedeljek, dan pred odhodom velikega sina jugoslovanskega naroda in narodnosti k zadnjemu počitku, je bila v dvorani delavskega samoupravljanja v novogoriški Iskri žalna seja DS DO, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Žalne seje so imeli tudi v dislociranih TOZD Avtoelektrike.

O revolucionarni, dolgoletni ustvarjalni poti Edvarda Kardelja je govoril pomočnik glavnega direktorja Danilo Bašin. Med drugim je poudaril, da

nam še vedno odmevajo besede tov. Kardelja, ki jih je govoril na veličastnem slavu v Novi Gorici ob priliki 20-letnice priključitve Primorske k domovini. Ob pregledu ustvarjalne poti tov. Kardelja nismo mogli mimo ugotovitve, da je posvetil dober del svojega časa, razmišljanj in pozornosti prav Iskri. Kot delavci Avtoelektrike nismo mogli mimo dejstva, da je bil tov. Kardelj eden glavnih zagovornikov ideje o prenosu dela proizvodnje iz matične tovarne Iskra v Kranju k nam, v Šempeter pri Gorici.

Neizmerno žalost, ki je prevladovala med zaposlenimi, je bilo čutiti na vsakem koraku. Oglasne deske v vseh TOZD so nemo prikazovale sliko našega dragega prijatelja z napisi, da revolucionarji ne odhajajo s svojo smrtjo.

V torek, točno ob 11. uri so se ustavili stroji, delavci ob njih so z enominutnim molkom počastili spomin in v mislih pospremili dragega prijatelja in vzornika na zadnjo pot. Turobno so se oglasile tovarniške sirene.

Delavci Iskre Elektromehanike so v ponedeljek in torek na sejah in ob drugih prilikah v vseh TOZD počastili spomin na Edvarda Kardelja.

V ponedeljek, 12. februarja zjutraj so za eno minuto ustavili stroje in po ozvočenju prebrali sožalno brzojavko, ki so jo poslali CK ZKJ.

Kot poročajo so se učenci in učitelji Iskrinega Šolskega centra Kranj na žalni svečanosti s spoštovanjem poklonili spominu našega velikega revolucionarja. To je bila najbolj žalostna ura, ura zgodovine, ko so spregovorili o največjem sinu, kar jih je rodila slovenska mati. Oči mladih so bile uprte v šopek rdečih nageljnov, ob katerih je stala črna obrobljena slika Edvarda Kardelja. Žalostno so odsevale oči in v žalosti so govorile, da je vzkliklo seme, ki ga je sejal tovariš Kardelj. Ob tem težkem trenutku se mladi zavedamo naših dolžnosti in stopamo po poti, ki nam jo je začrtal tovariš Kardelj, da moramo verovati v najbolj visoke ideale in jih z neomajno zvestobo tudi uresničevati.

Že v ponedeljek, 12. februarja dopoldne so v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb IEZE pripravili žalne seje, na katerih so naglašali neizmerno dediščino, ki jo je zapustil delavskemu razredu njen učitelj in vzornik Edvard Kardelj. Povsod je bilo čutiti globoko žalost ob tej preobleči izgubi.

V torek so se v spomin na velikega revolucionarja po vseh TOZD ustavili stroji in delavci so z molkom počastili spomin na velikega revolucionarja Edvarda Kardelja, da so potem še bolj turobno zatulile tovarniške sirene, ko se je ob enajsti uri začela njegova zadnja pot do počivališča v grobnici herojev.

Po 15 delavcev iz vsake TOZD in skupnih strokovnih služb se je udeležilo pogreba, ostali pa so bili na delu, na delu, ki ga je veliki pokojnik tako cenil.

MISLI EDVARDA KARDELJA

„Bistveno je, ali imajo delovne množice možnost, da bi njihova iniciativa prišla do izraza v tekočih vprašanih družbenega razvoja. Skratka, ali je država tako organizirana, da omogoča njeno postopno spajanje s svobodno družbeno aktivnostjo ljudskih množic... Neizogibno potrebno je, da delovne množice sodelujejo ne le preko svojih predstavnikov (ljudskih poslancev, odbornikov) v skupščinah ter okrajnih ali krajevnih ljudskih odborih, ampak predvsem tudi čim neposredneje v vseh tistih organih gospodarske uprave, proizvodnje, trgovine, socialne politike, zdravstva, prosvete itd., kjer se vsak dan izvršujejo tekoče naloge upravljanja z družbenim premoženjem in urejanja družbenih odnosov.“

LANI NA NAŠEM PRAZNOVANJU

Edvard Kardelj med Iskraši

Tovariš Kardelj je večkrat v dolgih desetletjih obiskal Iskro in se živo zanimal za njeno rast in razvoj. Tako se je tudi zgodilo, da se je prav rad odzval našemu vabilu ter se udeležil lani 2. julija v Škofji Loki tradicionalnega dneva Iskre in borca. Pred več kot 20.000 Iskraši je imel svoj poslednji, krajši govor v javnosti, govor, ki ga to pot ni bral, temveč govoril iz srca, naravnost v naša srca in zato so in bodo njegove besede zagotovo ostale za vedno zapisane v spominu vseh številnih udeležencev našega tradicionalnega Iskrškega praznika.

Tako bo ostala zapisana v našem spominu in srcu Kardeljeva ugotovitev, da je naša Iskra samostojno, z lastno voljo ter prizadevanjem postala in se razvila ne samo v eno največjih jugoslovanskih elektrokovinskih industrij, temveč tudi v podjetje, ki sodi med največja tovrstna podjetja v Evropi.

Ostala nam bo druga Kardeljeva ugotovitev, da sta značilnost in odlika Iskre dejstvo, da naša sestavljena organizacija

združenega dela ne uvaža, temveč tudi izvaža svoje lastno znanje, kar vsekakor predstavlja izreden kvaliteten skok in bistveni napredek pri uveljavljanju na področju mednarodne delitve dela. Pri tem je še dodal, da je Iskrin izvoz in presežek nad uvozom ena izmed kvalitetnih opornic našega poslovanja.

In kot tretjo značilnost je pred dobrim pol letom v Škofji Loki Kardelj označil delo, proizvodnjo in ustvarjalno delo vseh Iskrašev, ki se najbolj odraža in manifestira prav v sedanjem položaju in tudi v prihodnjem razvoju Iskre, ki je vse svoje dosežke, ves svoj razvoj in današnji položaj tako doma kot v svetu izgradila in ustvarila z ustvarjalnim, trdim, ključovalnim delom, in zavestnim, nenehnim dviganjem produktivnosti. Iz tega pa seveda izhajajo tudi veliki in uspešni napor, ki jih Iskra vlaga v izboljšanje življenjskega standarda svojih delavcev, je ugotavljal Edvard Kardelj med svojim zadnjim obiskom pri Iskraših.

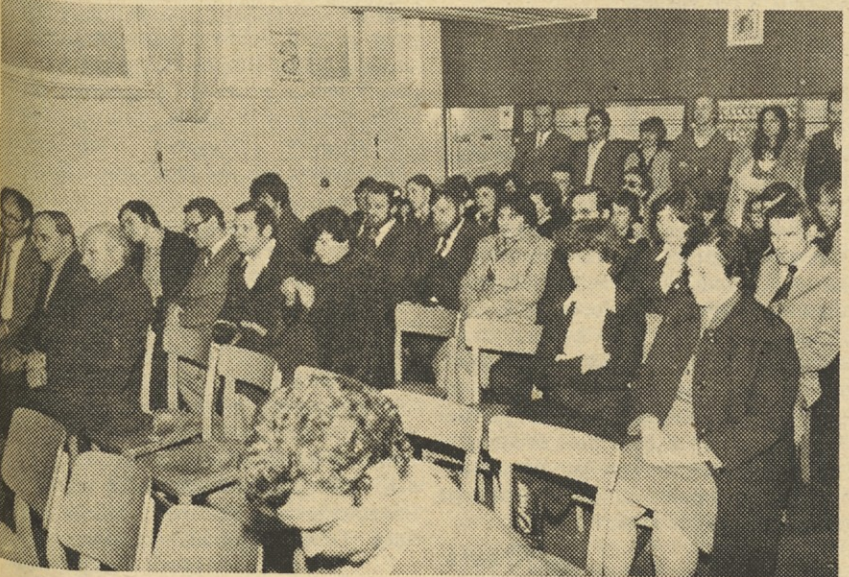
D.Ž.

Z žalne svečanosti v Iskrini stolpnici.

Komemorativni zbor delavcev DO Avtomatika.

Žalna slavnost v skupnih službah IEZE.

Z žalne seje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v TOZD Feriti.

Iskraši so prihod Edvarda Kardelja na praznovanje dneva Iskre lani v Škofji Loki navdušeno pozdravili.

Edvardu Kardelju predsednik DS SOZD Iskra Otmar Zorn izroča častno priznanje Iskre.

Tovariš Edvard Kardelj se je s toplimi in vzpodbudnimi besedami zahvalil za priznanje delavcev Iskre.

Za samoupravljanje je potrebna zavest, ki zajema in pojmuje stvari v celoti.

Pred našo družbo je zdaj vprašanje, kako fizičnega delavca stimulirati kot ustvarjalca, kot misleca.

NEZADRŽEN RAZVOJ ISKRE

„Takoj po vojni smo se lotili razvoja in danes smo v elektroniki med vodilnimi v državi, cenjeni v svetu in doma,“ je rekel Vladimir Klavs med razpravo na II. zasedanju o inovacijski problematiki Iskri. Posvet je bil v četrtek, 8. februarja. Udeležili so se ga vodstveni inovacijski delavci Iskri na povabilo Odbora DS SOZD Iskra za razvojno, programsko in raziskovalno dejavnost in Poslovodnega odbora SOZD Iskra.

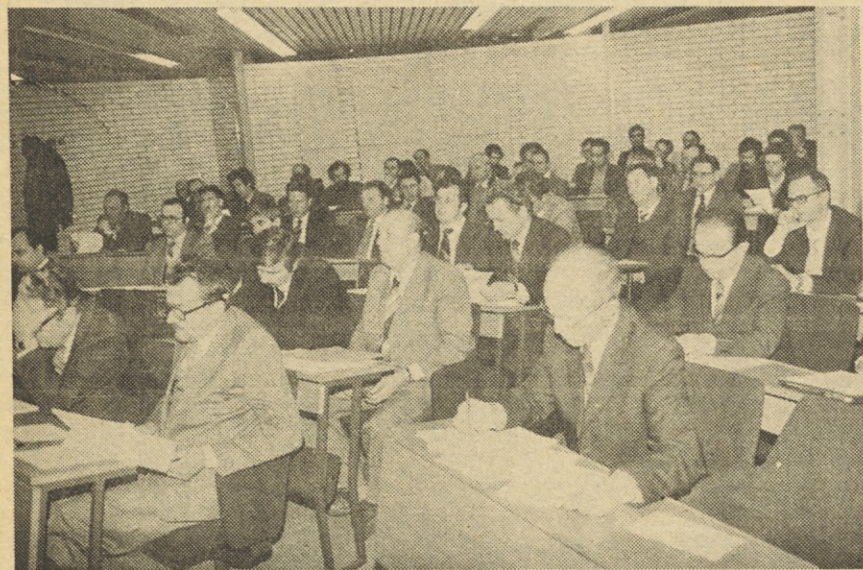
V referatu je član PO SOZD Iskra Miloš Kobe ugotovil sedanje stanje, nanizal je ugotovitve trendov razvoja v svetu in pri nas ter nakazal možnosti (in nujno potrebne) razvojne korake, ki jih Iskra mora narediti, če hoče zavreti zaostajanje za dosežki sorodnih firm po svetu. Dotaknil se je tudi stanja v delovnih organizacijah SOZD na področju razvoja in raziskav in ugotovil, da je stanje kljub nekaterim neurešenim vprašanjem ugodno. Ker pa bo referat, ali vsaj daljši povzetek objavljen, se pri vsebini ne bi zadrževal.

Po referatu je nastala živahna in plodna debata. Najprej so poročali vodje razvojnih področij iz delovnih organizacij. Povsod je razvojna dejavnost zelo živahna. Iz poročil pa se je dalo razbrati, da so prizadevanja zelo različna, možnosti tu boljše, tam slabše. Vsem delovnim organizacijam pa je skupna usmeritev v posodabljanje proizvodnega programa, avtomatizacija obstojećih proizvodnih procesov in

lavca, ki vse bolj stroj nadzira in ne služi neusmiljenemu ritmu kakor nekoč.

V Industriji elementov so v večini TOZD posodobili proizvodnjo, najznačilnejše za to delovno organizacijo pa je prizadevanje za doseganje profesionalne ravni izdelkov. Na tem področju so dosegli že precejšnje uspehe, zlasti v nekaterih TOZD. To se odraža tudi pri izvozu, saj je sodoben in kvaliteten izdelek sam sebi najboljša reklama.

V Avtoelektriki v Novi Gorici tudi pospešeno sledijo najnovejšim dosežkom v svetu. Prav v avtomobilski elektroniki gre razvoj skokovito. Zato si tudi v tej delovni organizaciji prizadevajo dohitevati možnosti in napredek v svetu. Imajo pa obilico težav, saj po večini delajo avtoelektrično opremo za domače proizvajalce motornih vozil, ki proizvajajo skoraj izključno vozila po tujih licencah. Zato so zelo navezani na omejitve, ki se jih v takem primeru morajo držati.

Na posvetu razvojnih strokovnjakov Iskri.

velika prizadevanja za višjo kvaliteto izdelkov in njihovo zanesljivost.

Poročila so bila konkretna in praktična. Predvsem je zanimiva primerjava med posameznimi DO, koliko je katera vložila v razvoj, v modernizacijo proizvodnje in kakovost izdelkov.

Tako je poročal Ivan Fink iz Telekomunikacij, da je pri njih opaziti visok porast vlaganj v raziskave, razvoj in tehnologijo, medtem ko se delež fizičnega dela vse bolj manjša. Tudi proizvodnja se vse bolj avtomatizira in posledica tega je vse večja zanesljivost, višja kakovost in razbremenitev de-

Več razpravljavcev je opozorilo na komercialni vidik razvoja in razvojne dejavnosti. Ker Iskra izvaža visok odstotek svoje proizvodnje v najrazvitejše države, mora biti s kvaliteto, zanesljivostjo in tehnologijo izdelkov konkurenčna. Poleg tega po svetu zaradi nenehnih tehnoloških izboljšav in avtomatizacije v najrazvitejših deželah sveta cene elektronike padajo. Zato mora Iskra tudi po tej strani vložiti vse več znanja, truda in predvsem iznajdljivosti v proizvodnjo, ki pa mora že med raziskavami in razvojnim procesom doživeti maksimalno preciznost.

Pohodna enota in splošni ljudski odpor

Pohodno enoto, smo mladi v Iskri ustanovili pred letom dni, da bi z njo in njenim vsebinskim delom zavestno in organizirano ohranjali tradicije NOV. Vendar vlogo in naloge enote sedaj preraščajo in vedno večjo veljavo pridobiva tudi drugi namen organiziranja mladih v tej enoti, to je usposabljanje za naloge splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Mladi smo na vseh dosedanjih pohodih ob nalogi, da se seznanjamo z našo zgodovino, izpopolnjevali tudi znanje o orientaciji v naravi, krepili kolektivni duh, si ohranjali telesno usposobljenost in mnogo drugih nalog, s katerimi se srečuje človek v naravi. Na pohodih nismo nikoli pozabili na slabotnejše tovariše, ampak smo jim bratsko pomagali premagovati napore, saj tudi slabotnejši niso hoteli priznati, da ne zmorejo napora, ampak so rajši stisnili zobe in izsrkali še zadnje atome moči, da so se približali cilju.

Nekateri deli pohodne enote so zaziveli prav vzorno in s tem dokazali, da mladi naloge ohranjanja in obujanja tradicij NOV in naloge, pred katerimi nas postavlja koncept splošnega ljudskega odpora, jemljemo resno in da se nam ni treba bati, da bi nas kdorkoli presenetil.

Čeprav smo se mladi v Iskri dogovorili, da bo glavni nosilec obujanja in ohranjanja tradicij NOV ter družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora pohodni odred „Partizanske delavnice 99 d“ pa je potrebno tu in

tudi povsod drugje poudarjati, da to ni naloga samo članov pohodnega odreda, temveč vseh zavestnih in aktivnih mladincev. Člani pohodnega odreda naj bi bili samo organizirani del splošne mladinske akcije in naloge, nikakor pa ne edini del.

Da pa bomo dali pravilno vlogo in mesto tej enoti in mladim, ki so vključeni v njej, bomo morali vložiti še veliko truda in časa. Naša prva naloga zagotoviti večjo množičnost po osnovnih organizacijah ZSM in, da potem od tu črpano resno le najboljše za nadaljnje akcije na ravni odreda. Zato bi bilo potrebno organizirati v vseh večjih OO samostojne čete, katere ne bi bile direktno vezane na delo odreda, bile bi le njegov sestavni del, v odred pa bi se vključevali le najaktivnejši mladinci iz čete.

Za pohode in podobne akcije je med mladimi veliko zanimanja, zato jih je potrebno ustrezno organizirati in popularizirati. Zato naj bi bila naloga vseh vodstev OO, da znajo primerno združiti naloge obujanja in ohranjanja tradicij NOV ter usposabljanja mladih za naloge splošnega ljudskega odpora. Pri iskanju idej za akcije in delo na tem področju, pa ne smemo pustiti vodstev OO samih, da bi iskala ideje, ampak se moramo v delo vsi tvorno vključiti, saj bomo le tako pripravili takšne programe, ki bodo zanimivi za vse in se jih bomo vsi z veseljem udeleževali.

A. C.

Ob tem velja omeniti razpravo prof. dr. Trontlja z ljubljanske Univerze. Opozoril je na vse večje pomanjkanje strokovnega kadra v razvojni in raziskovalni dejavnosti v Sloveniji in Iskri. Ob vse večjih zahtevah po znanju in skušnjah bi človek pričakoval, da bo razvojni kader cenjen in temu primerno plačan. Pa ni tako. Raziskovalci so plačani mnogo slabše od vodilnih ljudi. Zato prihaja do bolečega bega strokovnjakov od strokovnega dela v upravne službe. Tu pa njihovo strokovno znanje največkrat sploh ne pride v poštev in pogostokrat so ti ljudje tako izgubljeni za stroko. Zato mora Iskra misliti na resnejše in pravičnejše nagrajevanje razvojno-raziskovalnega dela.

Zanimivo je bilo mnenje tov. Levonika, ki je dejal, da delavcu v razvoju delovni čas ne traja 8 ur. To morda velja za fizičnega delavca, ki postane fizično utrujen. Razvijalčeva naloga pa je izpolnjena takrat, ko je končan razvoj. Rekel je, da bi s takim mišljenjem razvojnih nalog ne „vlekli“ po leto, dve, tri in še več. Tako zamujamo boljše in spretnejše, ki nam uhajajo daleč naprej.

V tem kratkem članku je bilo nemogoče zajeti vse misli, nasvete in zlasti praktične izkušnje, ki smo jih na posvetu slišali mnogo in o katerih bomo še izčrpano pisali. Naj končam tole skromno poročilo z mislijo Miloša Kobeta: „Nanizali smo misli najvišjega optimizma, raziskovalnega in razvojnega poleta pa tudi težave vsakdanjega trdega dela in borbe s problemi. Prav ta razpon razmišljanja in razprav od najvišjih ambicij pa do nestrpnosti zaradi sivine vsakodnevnih naporov kaže, da smo na pravi poti. Delamo in entuziazma nam ne manjka.“

—KF—

Inovacije v Iskri

„Toda ravno tako je odlika nove smeri, da sveta ne anticipiramo dogmatično, ampak da hočemo šele iz kritike starega sveta najti novega... Če konstrukcija prihodnosti in gotovo za vse čase ni naša stvar, je tembolj gotovo, kar moramo storiti zdajle: mislim brezobzirno kritiko vsega obstoječega, brezobzirno v tem smislu, da se kritika ne boji svojih rezultatov...“

(Karl Marx)

Inovacija je inovacija samo, če je res nova. To bi bila najbrž osnovna misel, ki bi jo lahko povzeli po sicer zanimivo razvejanem nedavnem posvetovanju vodstvenih delavcev RR dejavnosti in programskih področjih iz delovnih organizacij Iskri v zvezi z inovacijsko programsko problematiko v SOZD Iskra.

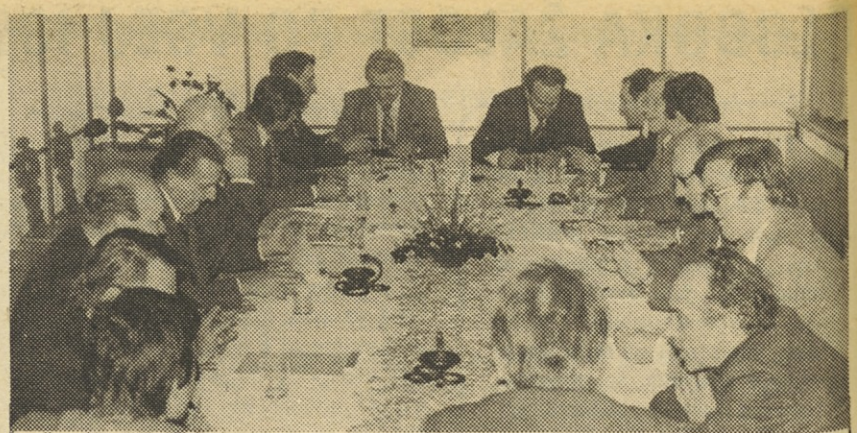
Že iz sklepov bi lahko posneli, da smo naredili na tem tako važnem področju v zadnjem času v Iskri le bistven napredek. A če se je zadeva premaknila, potem je razlog več za to, da vztrajamo v imenu najširšega delovnega kolektiva na še bolj načrtnem in hkrati še bolj zagnanem razvoju. Predvsem pa se je bila v značaju zadeve same, pa tudi iz razprave, izkristalizirala ideja, da je treba v prihodnje z inovacijskimi pristopi temeljito pohiteti.

Čas je pri inovacijah bistvenega pomena, in zato je bila posebej značilna pripomba enega izmed diskutantov, ki je ugotavljal, da s prehodom od odkritja ali izboljšave, do praktične realizacije v proizvodnji, zdaj vse bolj zavlačujemo. Včasih je en proizvod od inovacije do proizvodnje potreboval največ dve leti, zdaj pa smo počasnejši, čeravno je že dveletni rok sila dolg in v mednarodni konkurenci nezdržen.

V razpravi na posvetovanju so osvetlili vse faze inovacij: tako razvojno delo in snovanje novih postopkov, kot tudi praktično izvajanje in vključevanje v proizvodnjo, upoštevanje, da pomeni inovacija tudi bitko za tržišče, dohodek, za dolgoročni obstoj. Problem pri nas je zato že v prepočasnem obtoku, kajti inovativna dejavnost se ne konča v začrtanem, časovnem okviru in obdobju, ampak na trg prihajajo šele v drugi polovici življenjske dobe izdelka. Ne le to, da to, kar danes proizvajamo, ni dovolj, ampak moramo več pozornosti posvetiti dejstvu, da inovacije vse prepočasi prenašamo v proizvodnjo.

Razpravljalci so na posvetovanju prizadeto in poglobljeno nanizali dve plati vidikov: na eni strani težave, s katerimi se srečujejo, na drugi pa ambicioznost, s katero bi delo tega področja še izboljšali.

Če pa hočemo skrajšati čas postopka pri uresničevanju inovacij, se moramo predvsem funkcionalno boljše

Iskra je 8. februarja obiskal Janko Smole, predsednik poslovodnega odbora Ljubljanske banke – Združene banke s sodelavci. S predstavniki Iskri Elektromehanike Kranj in SOZD Iskra se je pogovarjal o nameravanih investicijskih vlaganjih. Pogovora so se udeležili tudi predstavniki Skupščine občine Kranj.

V spomin Nikoli Tesli

Ugledni ameriški dnevnik „Newsday“ je v dneh sredi novembra objavil naslednji zanimiv članek, katerega prevod objavljamo v celoti.

Port Jefferson Station – spomin Nikole Tesle, enega najpomembnejših in najbolj znanih izumiteljev, bodo počastili jutri, ko bo Brookhaven Cable TV odprla svojo novo zemeljsko sprejemno satelitsko postajo.

Stroški za Nikola Tesla Memorial Earth Station znašajo 60.000 dolarjev. To je sprejemna postaja s premerom približno 7 metrov, ki bo povezovala TV postajo na Industrial Road z orbitalnim komunikacijskim satelitom.

„To bo omogočilo povečanje števila programov z 22 na 27 v letu dni“, je povedal glavni direktor Michael B.

Arnold. Ta TV postaja ima približno 32.000 naročnikov, ki vsi živijo v Brookhaven Town.

Tesla je emigriral v ZDA iz Jugoslavije ob koncu 19. stoletja, živel v New York City in raziskoval v laboratoriju Shoreham.

Na prehodu stoletja je Tesla zgradil eksperimentalni stolp visok skoraj 70 metrov v Shorehamu; tu je preučeval radio komunikacije in prenos energije.

Ta stolp so porušili med I. svetovno vojno. Teslovi patenti so pokrivali osnovne zamisli elektro-motorjev in generatorjev, poleg tega pa še gigantske turbine, ki so jih prvič uporabili za proizvodnjo energije na Niagarskih slapovih.

Arnold je povedal: „Postajo smo poimenovali po Tesli zaradi tega, ker si je, štiri milje od tod, prizadeval poslati radijske signale po vsem svetu. Tukaj, sedaj, 70 let pozneje, pa te valove sprejemamo.“

Prevedla

Irena Drobež

Iskra tudi v Avstraliji

V prvi letošnji številki Obvestil delavcem Tovarne števec v Kranju Drago Skubic poroča o dosedanjih uspehih Iskri na avstralskem tržišču. Njegov zapis se nam zdi zanimiv za širši krog, zato ga v krajši obliki objavljamo.

Na avstralsko tržišče že dlje izvažamo električne števece. Uspehi smo si pridobili posrednika, ki prodaja Iskrine izdelke na celotnem avstralskem trgu vključno z Novo Gvinejo in Novo Zelandijo. To je firma John' s Industrial Controls, ki se je v zadnjih letih povsem preusmerila v prodajo elektronskih in elektromehanskih naprav. Zgradili so tudi novo poslopje, v katerem je tudi servisna delavnica za serviranje naših števecv električne energije. V avli je postavljena razstava Iskrinih izdelkov z vsem propagandnim materialom: prospekti, značkami, zastavicami in fotografijami Iskrinih tovarn.

Na omenjeno področje je Iskrina tovarna izvozila že okrog 60.000 števecv. Vso potrebno opremo za servisno delavnico pa je izdelala naša temeljna organizacija Merilne naprave. Izkušnje, ki smo si jih pridobili v tem delu sveta, so koristne. Za uspešen nadaljnji prodor ob hudi konkurenci, ki se pojavlja na zahodnih tržiščih, bomo morali še veliko naporov vložiti v izboljševanje kvalitete naših izdelkov, zadovoljevanje posebnih zahtev kupcev in oblikovanje ekonomskih cen.

Povzel: A.B.

Med posvetovanjem o inovacijski problematiki.

Vlaganje v osnovna sredstva

Elektromehanika je pred nekaj leti zelo hitro zgradila novo tovarno za proizvodnjo elektronskih telefonskih central in jo tudi sodobno opremila. Kmalu zatem je Elektromehanika začela tudi z izgradnjo objekta A 2 na Laborah, vendar pa pri tem ni imela posebne sreče, saj bo ta objekt dokončan šele letos v mesecu aprilu. Tako Elektromehanika v zadnjih nekaj letih ni uspela zgraditi nobenih prostorskih kapacitet, prav tako pa tudi ni posodabljala opreme. Ker se je z ozirom na velike potrebe na tržišču proizvodnja iz leta v leto povečevala, je zašla DO v velike težave, saj vlada v posameznih obratih tako prenatrpanost, da varno delo ni več mogoče, poleg tega pa nastaja velika škoda na materialu. Obstoječa oprema je v veliki meri amortizirana in ekonomsko zastarela.

Iskra Elektromehanika se zaveda, da je za hitro povečevanje proizvodnje, kakor tudi za uvajanje sodobne tehnologije, potrebno stalno vlagati v osnovna sredstva. Zato tudi naš srednjeročni načrt predvideva do leta 1980 močno vlaganje v razširitev prostorskih kapacitet kot tudi v sodobno opremo. Vendar pa v prvih treh letih tekočega srednjeročnega obdobja Elektromehanika ni uspela uresničiti svojih načrtov, saj je bilo vloženega le 35 % od predvidene vrednosti. Razen drobnih tekočih vlaganj so bile povečane kapacitete v TOZD Mehanizmi in zgrajena nova tovarna Centra za elektrooptiko v Ljubljani. Dokončuje se razširitev tovarne telefonskih enot na Blejski Dobravi.

Zato je bilo v letu 1977 odločeno, da je treba začeti z resnejšimi napori za večja vlaganja v osnovna sredstva. Vse temeljne organizacije so začele pripravljati investicijske programe, ki so bili vloženi v banko od maja do avgusta 1978. V celoti je bilo vloženih 12 elaboratov za poedine temeljne organizacije.

Elaborati so bili oddani Temeljni banki Gorenjske Kranj, kot tudi Institutu za ekonomiko investicij v Ljub-

ljani. Že ob začetku priprave posameznih programov in tudi pozneje so bili o nameravanem investiranju obveščeni tako predstavniki Občine Kranj, kot predstavniki Temeljne banke.

Z vlaganjem v osnovna sredstva želijo temeljne organizacije z ozirom na tržne analize močno povečati fizični obseg proizvodnje, v še večji meri pa naš izvoz. Celotni prihodek naj bi se v letu 1981 povečal skoraj za 100 %, posebno močno pa naj bi se povečal poslovni sklad. Investicija naj bi omogočila, da bi bil ta v letu 1981 več kot štirikrat večji kot v letu 1978. Investicijski programi predvidevajo izgradnjo objektov A 3, A 4 in B 1 na Laborah, poleg tega pa tudi gradnjo nove poslovne stavbe na Laborah, ki naj bi omogočila delitev Elektromehanike na dve delovni organizaciji. V dokončno izgrajenem kvadrantu A naj bi se odvijala proizvodnja telefonskih central, telefonskih elementov in aparatov in računalnikov. Objekt B 1 pa naj bi služil povečanju in modernizaciji proizvodnje števecov. V Ljubljani se predvideva gradnja novih prostorov za Montažno servisno organizacijo in Vego. Predvideno je tudi povečanje prostorskih kapacitet v Tovarni merilnih instrumentov v Otočah in Mehanizmov v Lipnici. S preselitvijo Tovarne telefonskih elementov in aparatov, kakor tudi števecov na Labore, bi na stari lokaciji v Savski Loki pridobili dovolj kapacitet za razširitev proizvodnje v ostalih TOZD in sicer: Električnega ročnega orodja, Stikal, Merilnih naprav. Prav tako bi pridobile na prostoru tudi ostale temeljne organizacije: Tovarna skupnih delov, RTC, Vzdrževanje in Orodjarna. Po izgradnji novih objektov bi pridobili tudi prostore za skladišča. Pripravljen je tudi osnutek za gradnjo centralnega skladišča za gotove izdelke. V objektu A 4 je predvidena tudi nova velika moderna kuhinja.

Vzporedno z gradnjo objektov tečejo tudi akcije za nabavo opreme. Prvi del za vrednost približno

11.000.000 DM je že speljan in bodo prvi stroji v kratkem že začeli prihajati. Ugotavljamo, da je nabava opreme v ZDA veliko bolj ugodna kot v Evropi. Zato v zadnjem času vlagamo velike napore, da bi se spoznali z ameriško proizvodnjo opreme. V naslednjih mesecih bo moralo zato več naših strokovnjakov obiskati proizvajalce v ZDA.

Prvotno smo predvidevali, da bi celotno investicijo speljali v treh letih, vendar pa ugotavljamo, da to ne bo mogoče, saj nam to ne bodo dovoljevala finančna sredstva pa tudi ne naše možnosti.

Na vsak način bi morali v letošnjem letu že takoj spomladi začeti z izgradnjo objekta A 3 in A 4. Vlagamo velike napore, da bi pripravili vso potrebno dokumentacijo in dovoljenja. Že v jeseni letošnjega leta pa bi morali začeti z izgradnjo naslednjih objektov. Kar se tiče opreme, bo pripela v letošnjem letu tista iz prvega naročila, poleg tega pa moramo v letošnjem letu realizirati tudi takozvano II. tranšo.

Ta letošnji načrt predstavlja potrebo po sredstvih v višini približno ene milijarde din. Predvidevamo, da bi morala Ljubljanska banka z združenjem preskrbeti polovico teh sredstev. Za ostalo polovico pa mora najti vire financiranja delovna organizacija in sicer s krediti izvajalcev, sovlaga-telj, inozemskimi krediti in združenjem v okviru delovne organizacije ali celo sestavljene organizacije. Že v naslednjih dneh se bomo morali začeti dogovarjati o združevanju sredstev temeljnih organizacij, da bomo spomladi res lahko začeli z gradnjo.

Član KPO za programsko tehnično dej. in kakovost
Grčar Alojz, dipl. ing.

Akcija »Ilegalec«

V krajevni skupnosti Kranj-Center so v soboto, 10. februarja izvedli partizansko taborniško akcijo »Ilegalec«. V njej je sodelovalo prek 30 tričlanskih ekip iskalcev in stražarjev objektov ter devet ilegalcev. Slednji so bili pripadniki ZRVS; ekipe iskalcev pa so sestavljale enote Zveze tabornikov Slovenije, JLA, osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine in drugi.

Ilegalci so skušali izvajati razne diverzije na območju omenjene KS. Z dimnimi minami so napadali razne objekte kot npr. Globus, Pošto, Prešernovo gledališče, ESS, SDK, Kino Center, Merkur, mostova čez Kokro idr. Po terenu so na vidnih mestih izobešali zastave in lepili plakate.

Naloge ekip iskalcev in stražarjev so bile naslednje: nekateri so branili našete objekte in poskušali preprečiti ilegalcem izvajanje diverzij, drugi so hodili po terenu in s sodelovanjem občanov odkrivali ilegalce. V akciji je sodelovala tudi narodna zaščita, ki je skupaj s člani OO ZSM Kranj-Center reševala morebitne spore med iskalci in občani.

Mladim sicer ni uspelo pravočasno odkriti vseh ilegalcev, vendar je letošnja akcija »Ilegalec« vseeno lepo uspela. Podobne akcije veliko prispevajo h krepitvi naše obrambne pripravljenosti. Mladi bi v primeru potrebe gotovo znali izkoristiti pridobljene izkušnje pri odkrivanju resničnega sovražnika. Organizatorji zaslužijo vso pohvalo. Točnejših rezultatov akcije nimamo, ker je bil zaključni del prireditve zaradi smrti tovariša Edvarda Kardelja prestavljen.

Alojz Boc

Most čez Kokro je bil pod nadzorstvom budnih članov ZTS.

Močno zožene možnosti

Najmanj poldrugo leto v Kranju ne bo stanovanj v blokhi

V prihodnjem dvehletnem obdobju bodo temeljne organizacije Elektromehanike, ki so locirane v Kranju, soočene z zaostrenimi razmerami na področju zadovoljevanja stanovanjskih potreb. Letos bodo lahko kupile skupaj le okrog 10 stanovanj, l. 1980 pa bodo prva stanovanja v najboljšem primeru vseljiva šele ob koncu leta. Po drugi strani pa je bilo samo lani vloženo 164 novih vlog za najemna stanovanja, računati pa je, da bo večina strokovnih sodelavcev, ki prihajajo od drugod, združevanje dela v naših temeljnih organizacijah povezovala z ureditvijo stanovanjskega vprašanja.

To je najpomembnejša ugotovitev, ki se posledično odraža v PROGRAMU ZADOVOLJEVANJA STANOVANJSKIH POTREB ZA L. 1979 IN V SREDNJEROČNI ORIENTACIJI ZA L. 1980 IN 1981. Osnutke teh dveh dokumentov, ki predstavljata program stanovanjske politike, so prav te dni dobili predsedniki komisij za družbeni standard in varstvo pri delu in delavski sveti temeljnih organizacij. V komisijah naj bi se oblikovali predlogi, ki bi bili predloženi v potrditev delavskim svetom. Prav bi bilo, da bi se v razpravi o tem najbolj »vročem« elementu socialne politike polno vključile tudi osnovne organizacije sindikata.

Katere so še druge pomembne sestavine programa stanovanjske politike temeljne organizacije?

Prvič, zaradi močno zoženih možnosti nakupa najemnih stanovanj in nakupa stanovanj v etažno lastništvo (osebnega nakupa stanovanj z večjo pomočjo temeljne organizacije) se bo treba usmeriti na izdatnejše letne vsote posojil za individualno gradnjo stanovanjskih hiš (novogradnje in večje adaptacije), na odkup razpoložljivih starejših stanovanj in večje vsote posojil za adaptacije (za doseg normalnega stanovanjskega standarda).

Drugič, pripraviti se je treba na obdobje od l. 1981 dalje, ko bo v Kranju na razpolago večje število stanovanj, s tem, da temeljne orga-

nizacije vežejo del sredstev iz redno dotekejočega stanovanjskega prispevka pri poslovni banki in tako povečajo sposobnost za nakup stanovanj. Prav tako bo treba vse prsilce najemnih stanovanj, ki so sposobni za nakup stanovanja v etažno lastništvo, spodbujati za to obliko zadovoljevanja stanovanjskih potreb (namensko varčevanje večjih sredstev).

Tretjič, v naslednjih dveh ali treh (morda tudi štirih) letih bo treba zadovoljivo rešiti stanovanjsko vprašanje trideset ali petintrideset družin, ki so začasno in zasilno (»intervencijsko«) naseljene v Samskem domu Iskra. Z izdatnimi subvencijami temeljnih organizacij se je ta »zasilni stanovanjski standard« dosedaj le vzdrževal na še sprejemljivi ravni. Vnaprej to ne bo več možno in bo treba spremeniti namenskost objekta.

Četrtič, možnosti za organizirano (usmerjeno) individualno gradnjo stanovanjskih hiš so v kranjski občini še vedno omejene. Letos bo možno nekaj kandidatov z dodatnimi(!) posojili še usmeriti v nakup montažnih hiš v Bantaloh, nekaj posamičnih nakupov parcel bo Stanovanjska zadruga Iskra poskušala izvesti na že odprtih zazidalnih območjih (npr. Mlaka I) in morda bo že kaj odločeno glede individualne gradnje v okviru nove stanovanjske soseske na Planini II. V naslednjih letih pa bodo predvidoma možnosti v naseljih ob novem mostu čez Savo (Orehok, Drulovka, Čirče), za kar je Stanovanjska zadruga Iskra dala naročilo za 80 parcel, in pa zazidalna območja Stražišče II, Mlaka II in Cerklje.

Delavci v temeljnih organizacijah Elektromehanike – vsaj tisti, ki imajo še nezadovoljivo rešen stanovanjski problem – niso zadovoljni z možnostmi in z dinamiko reševanja. To mnenje so delegati že večkrat glasno povedali, tako v zboru združenega dela občinske skupščine kot tudi v skupščini in telesi samouprave stanovanjske skupnosti. Prav bi bilo, da bi glas iz »baze« imel močnejši odmev.

P.P.

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Uspešno sodelovanje s PTT Osijek

Iskri je uspelo navezati izredno plodne odnose s PTT Osijek – Pomembno vlogo je pri tem odigrala filiala Iskre Commerce v tem mestu – Okoli 95 % vseh telefonskih aparatov je v Slavoniji in Baranji Iskrinih – Še velike možnosti za okrepitev poslovnih odnosov v prihodnje.

Minuli teden je bila na obisku v Sloveniji delegacija podjetja za PTT promet iz Osijeka. Vodil jo je generalni direktor te delovne organizacije Stjepan Lukič, v njej pa so bili še direktorji področnih temeljnih organizacij PTT iz Džakova, Županje, Donjega Miholjca, Vukovarja, Vinkovcev, Podravske Slatine, Slavonske Orahovice, Valpava in Belega manastira.

Ugledni gostje, s katerimi sodeluje kranjska Elektromehanika in Iskra Commerce že vrsto let, so se ustavili najprej v Ljubljani. V poslovni stavbi so jih sprejeli pomočnik direktorja Temeljne organizacije Domači trg v Iskri Commerce Stane Klemenčič, vodja prodaje telefonskih terminalov v Elektromehaniki Andrej Stržar, vodja marketing področja za komutacije v Elektromehaniki Tone Remžgar in drugi.

Na teh uvodnih pogovorih je Stane Klemenčič seznanil goste z dosedanjimi uspehi Iskrinih kolektivov ter z načrti za delo v prihodnje. Največ pozornosti je namenil prav sodelovanjem s slavonskimi in baranjskimi poštami kolektivi, ki delujejo v okviru PTT Osijek. Ti odnosi so doslej temeljili zlasti na Iskrinih izdelkih komutacij – telefonskih aparatih, zasebnih telefonskih centralah in telegrafskih sistemih. Stane Klemenčič je izrazil prepričanje, da se bo Iskra še naprej uspešno uveljavljala na tem območju, samo letos pa bo prodala Temeljnim organizacijam v PTT Osijek za več kot 5 milijonov dinarjev izdelkov.

Pogovori v Poslovni stavbi je generalni direktor Stjepan Lukič z nekaterimi sodelavci Komutacij ostal na pogovorih v Ljubljani, druga skupina pa je odšla v Kranj. Tam si je najprej na Laborah ogledala proizvodnjo elektronskih central, nato pa še Temeljno organizacijo TEA, kjer so si z zanimanjem ogledali zlasti izdelavo aparatov

za medkrajevne telefonske govornice.

Zaključni pogovori med predstavniki Iskre in PTT Osijek so bili nato v Ljubljani. Na njih sta direktorja Stjepan Lukič in direktor področja komutacij v Elektromehaniki Peter Jamnik poudarila velik pomen dosedanjega sodelovanja ter opozorila na velike možnosti v prihodnje.

Obisk delegacije iz Osijeka smo izkoristili tudi za krajši intervju z generalnim direktorjem. Najprej nam je na kratko predstavil njihov kolektiv. Sestavljajo ga štirinajst temeljnih organizacij in Delovna skupnost skupnih služb. Skupno zaposluje 1600 delavcev in delavcev. Poleg neposrednih trgovskih stikov poteka sodelovanje, kot je poudaril, uspešno tudi na drugih področjih – delavci PTT se udeležujejo seminarjev, ki jih organizira Iskra, PTT Osijek nadvse uspešno in vsakodnevno sodeluje s filialo Iskre Commerce v Osijeku, i.t.d. Direktor Lukič je zlasti opozoril na štiri področja sodelovanja: področje telefonskih aparatov, hišne telefonije, končnih central in telegrafije. Pri tem velja vsekakor zapisati, da je PTT Osijek kupila prvo Iskrino kontejnersko centralo. Ta sedaj izredno dobro deluje v mestecu Klisa blizu Osijeka, mestecu, ki je znano po tem, da premore več telefonov kot stanovanjskih hiš.

Naš sogovornik se je dotaknil tudi problematike servisiranja Iskrine telefonije. Pri tem je poudaril, da bi moralo biti podjetje PTT Osijek nosilec servisiranja vseh izdelkov telefonije.

Pogovori med Iskro in PTT Osijek se bodo nadaljevali med letošnjim sejmom telekomunikacij, ko bodo zlasti sodelovanje v prihodnjem srednjeročnem obdobju, to je od leta 1981 do 1985, kot tudi oktobra ali novembra letos v Osijeku, kamor je Iskrino delegacijo povabil generalni direktor PTT Osijek Stjepan Lukič. L. D.

Varstvo pri delu

UČINKOVITOST INVESTICIJ NA PODROČJU VARSTVA PRI DELU

Investicije niso namenjene same sebi. Pričakujemo, da bomo z njimi rešili številne družbene probleme. Predvsem pa želimo s stalnim razvojem proizvodnih sil omogočiti proizvodnjo uporabnih vrednosti v takem obsegu, da bodo zadovoljene najrazličnejše družbene potrebe. V ta najbolj splošno opredeljeni cilj se vključujejo tudi investicije v varstvo pri delu.

Temeljna kriterija za razvrstitev investicij v varstvo pri delu sta čas in namen naložb.

Glede na čas naložb, investicije v varstvo pri delu lahko razdelimo na predhodne (preventivne) in naknadne (dopolnilne) investicije. Predhodne investicije omogočajo vključevanje ukrepov in normativov za doseganje višje stopnje varnosti že v fazah projektiranja in izgradnje investicijskih objektov ter organiziranja tehnoloških procesov. S takimi investicijami dosegamo tako imenovano vgrajeno varnost.

Kljub pomembnim preventivnim ukrepom na področju varstva pri delu pa se marsikje delo še vedno in še naprej opravlja v neugodnih delovnih pogojih. Še vedno so prisotni pomembni riziki za poškodbo pri delu in obolenja, ki izvirajo iz dela. To je razlog za naknadne oziroma dopolnilne investicijske naložbe. Vendar je treba vedeti, da so naknadne investicije praviloma neracionalne, ker so vsi naknadni in dodatni ukrepi varstva pri delu običajno dražji in manj učinkoviti (včasih tudi povsem neučinkoviti). Poslužujemo pa se jih navadno takrat, kadar pride do hujše poškodbe ali nesreče z drugačnimi hudimi posledicami.

Po namenu se investicije lahko delijo v dve skupini: investicije v neposredno varstvo pri delu (varstvo pri delu v ožjem smislu) in investicije v družbeni standard (varstvo pri delu v širšem smislu). Investicije v neposredno varstvo pri delu obsegajo vse naložbe, ki imajo za cilj neposredno preprečevanje poškodb pri delu in zdravstvenih okvar zaradi dela. Sem spadajo naložbe v tehnično varstvo, zdravstveno varstvo in osebno varstvo. Investicije v družbeni standard pa obsegajo naložbe v stanovanja, odmor in rekreacijo, izobraževanje, prehrano ipd.

Klasično investiranje ima predvsem nalogo, da doseže pričakovane učinke v proizvodnji in da se preko povečane produktivnosti dela doseže bolj kvalitetni ekonomski rezultati. Od investiranja v varstvo pri delu pa se pričakujejo predvsem učinki pri zmanjšanju poškodb pri delu in zdravstvenih okvar zaradi dela. Tudi ti učinki v vsakem primeru omogočajo bolj kvalitetne ekonomske rezultate, le da delujejo bolj posredno.

Učinki investicij na področju varstva pri delu so večstranski. Odražajo se predvsem na zdravju delavcev in s tem na njihovi delovni sposobnosti. To je posebno pomembno za proizvodnjo, pri kateri je produktivnost dela v močni soodvisnosti od zdravstvene sposobnosti delavcev.

Stvari so jasne in logične. V čem je torej težava, tudi v Elektromehaniki? Predvsem pri izračunavanju ekonomskih učinkov preventivne naravnosti varstva pri delu. Pa tudi zaradi pomanjkljivega raziskovanja vseh razsežnosti posledic poškodb pri delu in obolenj v zvezi z delom. Brez takih podatkov ni možno dokazovati smotrnosti preventivnega delovanja. Da bi ekonomski vidik preventivnega delovanja dobil večji pomen, je treba podati močne argumente o negativnih posledicah statičnosti, capljanje na mestu, nestrokovnosti.

P. P.

Dogovorili so se

Lanski 12. december, ko smo morali imeti usklajene samoupravne splošne akte, Industrije elementov ni presenetil. Marsikje so morali zadnje dni hiteti, v IEZE pa je bilo takrat v glavnem vse najnujnejše postorjeno. Mirka Čokana, ki je po strokovni strani sodeloval pri skoraj vseh osnutkih in skrbel za javno razpravo, ali vsaj za točne roke, smo povprašali, katera področja so uredili, oziroma usklajili z Zakonom o združenem delu.

S katerimi samoupravnimi splošnimi akti ste se lani prilagodili zakonu o združenem delu v DO Industrije elementov?

Mislim, da je vaše vprašanje prišlo v pravem času. Prav zdaj ob javni razpravi o zaključkih poslovanja in rezultatih gospodarjenja je potrebno pogledati, če smo delali in poslovali skladno z zakonom. Razpravo vodi sindikat.

Lani smo v vseh TOZD in Delovni skupnosti skupnih služb sprejeli vse bistvene samoupravne akte. Važni so predvsem Samoupravni sporazumi o združevanju dela v TOZD, statuti TOZD in samoupravni splošni akti s področja planiranja. Te akte so sprejele vse TOZD. Pravtako so urejeni dokumenti s področja medsebojnih delovnih razmerij, Pravilnik o dolžnostih in odgovornostih delavcev in Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Te akte so sprejeli po vseh naših tovarnah, javne razprave in vso akcijo pa je izpeljala sindikalna organizacija.

V delovni organizaciji pa smo že imeli dve leti star Samoupravni sporazum o združitvi v DO, pa smo ga lani prilagodili zahtevam Zakona o združenem delu in mu dodali poglavje o medsebojnih delovnih razmerjih tako, da je to področje enako, samoupravno in praktično urejeno za vso Industrijo elementov. To je važno zato, da je možno prehajanje delavcev iz ene v drugo TOZD, ali skupne službe, pač po potrebah DO. Važno je tudi, da smo Samoupravni sporazum o združitvi v DO sprejeli na podlagi izkušenj v preteklosti tako, da smo že ob sprejemanju gledali tudi na praktično stran in popravili, oziroma zapolnili vrzeli v tem dokumentu.

Enotno smo uredili tudi vprašanje delitve osebnih dohodkov po vloženem delu s Samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov. Tudi ta samoupravni akt je skupen za vso delovno organizacijo, specifične potrebe nagrajevanja, stimulacijo in značilne dele in nagrade zanje pa so uredile TOZD z lastnimi pravilniki.

Sprejeli smo tudi Samoupravni sporazum o notranji delitvi dela, o pravicah in dolžnostih med TOZD in DSSSS. Tu smo precizirali delitev nalog, ki jih opravljajo same TOZD in tiste, ki jih opravljajo strokovne službe ali IC. Prav tu smo naredili korak naprej, ko smo se precizneje dogovorili o opravljanju prodajne funkcije in vezave delavcev prodaje na uspehe posamezne TOZD. Tako so prodajniki bolje stimulirani za opravljanje svojih nalog.

Mirko Čokan

Med TOZD, ki imajo fazno proizvodnjo pa so bili podpisani samoupravni sporazumi o dohodkovnih odnosih. Tak primer so TOZD Keramika in TOZD Keramični kondenzatorji ter Keramika in Uporovni elementi. Dohodkovni odnosi že rodijo prve dobre rezultate. Ob tem so porabniki polizdelkov pokazali zanimanje za sovlaganje v izboljšanje tehnologije proizvajalca polizdelkov — Keramike.

Edini važnejši akt, ki se nam je lani „izmuznil“ je akt o delih, nalogah in opravilih, ki pa ga bomo v kratkem sprejeli, da bodo tako pokrita vsa važnejša področja s potrebnimi samoupravnimi akti.

Kakšne spremembe pripravljate letos na področju notranje organizacije?

Večina naših TOZD je bila organizirana po pravilnih načelih še pred uveljavitvijo Zakona o združenem delu, zato kakšnih revolucionarnih sprememb, v kratkem ne pričakujemo. Večja sprememba bo letos v Sentyernej. Prav zdaj potekajo razprave in priprave, da se bo ta naša največja TOZD reorganizirala. Po zadnjem predlogu družbenopolitičnih organizacij bodo ustanovili iz sedanje TOZD Uporovni elementi 3 samostojne temeljne organizacije: TOZD Upori, TOZD Potenciometri s hibridi in TOZD Industrijska elektronika.

S prvim januarjem pa se je k TOZD Orodja in naprave pridružil sektor za avtomatizacijo proizvodnih procesov. Tako zdaj lahko ta TOZD nudi ostalim kompletne usluge, od projektiranja do izdelave strojev, naprav in orodij.

KF

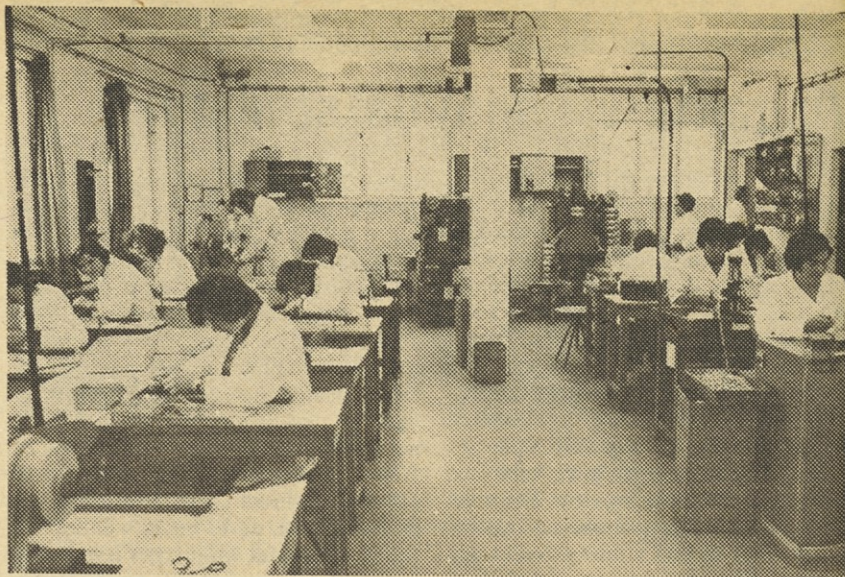
TOZD ELEKTROLITI

V januarju so dobro zastavili

„Za ljubezen niti ni tako važno, da se dobro začne, važneje je, da se dobro konča.“ Ne spominjam se, kje sem prebral to misel, vendar za poslovanje je važno, da se dobro začne, to zlasti velja za proizvodnjo. Zamujeno je težko nadoknaditi. V TOZD Elektroliti pa so s polno paro zastavili že v začetku januarja.

Januarja so program proizvodnje v celoti dosegli, čeprav so načrtovali večjo proizvodnjo od lanske. Tudi v skladišču ni ostalo nič, vse prodajo sproti, celo več bi šlo v denar pa zmogljivosti ne dopuščajo večje proizvodnje. Za izvoz pa dobesedno odtrgajo količine domačim kupcem. Pogodbe pač zahtevajo svoje in devize niso nikoli odveč.

Sploh je leto lepo steklo. Proizvodni program imajo praktično razprodan s pogodbami do konca leta. Možnost imajo prodati še veliko več in čisto na tihem upajo, da bodo načrtovane ko-

Med delom v montaži elektrolitov.

ličine presegli, seveda, če bodo zmogljivosti to dovoljevale. Ker bodo dobili še pred koncem leta novo opremo za novo tovarno, za katero upajo, da bo gradnja tekla po načrtu in da bodo zadnje mesece že dobili kako serijo z novih trakov.

Priprave na gradnjo novih proizvodnih prostorov tečejo po načrtu in urejenih imajo že večino formalnosti. Dogovarjajo se že z možnim graditeljem SGP Grosuplje in če bo šlo po

načrtu bodo „zasadili lopate“ sredi marca in tako bi lahko tovarna bila po večini gotova tja do septembra. Imajo tudi že podpisane pogodbe za dobavo najsodobnejših strojev, naročene pa tudi merilne instrumente in aparature za laboratorij in kontrolo.

Ob tako razširjeni proizvodnji bodo tudi izvoz visoko dvignili in računajo, da bodo svojih izdelkov prodajali pol doma, pol pa izvozili.

FY

TOZD UPOROVNI ELEMENTI

Nova TOZD

V kostanjeviški Industrijski elektroni, ki je delovna enota TOZD Uporovni elementi iz Sentyernej je zadnje leto zelo živahno. Počasi se pripravljajo na ustanovitev lastne temeljne organizacije. Imajo že svojo osnovni organizaciji sindikata in ZK, po načrtu pa bodo do konca letošnjega leta pripravili vse za ustanovitev svoje TOZD.

Industrijska elektronika je zelo vitalna poslovna enota. Ima zelo perspektiven proizvodni program, ki je za razliko od matične tovarne zelo fleksibilen, saj je mogoče zelo hitro menjati artikla in se tako sproti prilagajati potrebam kupcev in zahtevam trga.

Lansko poslovno leto so dobro zaključili, dosegali so sorazmerno visoko proizvodnjo, izpolnili so načrte s 100 %, čeprav so načrtovali 50 % več od leta poprej. Letos so v načrtih še bolj smeli, saj so v letni program zapisali, da bodo naredili kar 100 %

več po obsegu, kot lani. Vse to upajo doseči z izboljšanjem tehnologije, organizacije dela in z izkoristkom nekaterih notranjih rezerv.

Za letos načrtujejo tudi začetek gradnje nove tovarne. Ker delajo v starem kostanjeviškem gradu, so prostori neprikladni in predvsem — pretesni so za širitev dejavnosti. Priprave na gradnjo gredo za zdaj po načrtu. Gradbeni načrti so v glavnem pripravljeni, zemljo so že odkupili in v kratkem bodo začeli sondirati teren na gradbišču.

Predvsem si želijo novo tovarno zaradi prostora. Ker bodo program razširili in zaposlili še več delavcev, zlasti strokovnjakov, bodo rabili daleč več prostora. Letos načrtujejo osnovni vsaj začetek strokovnih služb: aplikativni razvoj, tehnološki oddelek, oddelek za plan in tehnično kontrolo. Vse to bi radi uredili do konca leta, ko naj bi se po programu vselili v novo tovarno.

Hkrati vodijo tudi široko akcijo za ustanovitev TOZD. Sindikalno osnovno organizacijo so že ustanovili, pravtako so pred kratkim ustanovili svojo OO ZK. Z osamosvajanjem se strinjajo tudi družbenopolitične organizacije matične tovarne v Sentyernej in tako teče delo po načrtu. Upajo, da bodo do konca leta že izvolili tudi svoje samoupravne organe in se takoj v novi tovarni lotili izvrševanja široko zasnovanega delovnega načrta.

V ta namen imajo pripravljenih več idejnih načrtov za nove artikla, za katere je na trgu dovolj zanimanja. Z zdaj proizvajajo regulatorje svetlobe, regulatorje za hitrost elektromotorjev, podsklope za izdelke, ki se rabijo v gospodinjstvu in še nekatere elektronske elemente. V novi tovarni pa bodo dobili široke možnosti za velikoserijsko proizvodnjo in nove tehnologije. S tem bodo pospešili tudi posredno prodajo ostalih Iskrinih izdelkov, saj jih že zdaj mnogo vgrajujejo v svoje izdelke.

F. Kotar

F. Kotar

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Dobro so gospodarili

Lani so imeli v TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku zelo visoko konjunkturo na domačem trgu, z izvozom pa je bilo slabše. To bi bila glavna značilnost lanskega poslovanja. Poleg tega pa so sami v tovarni naredili vse, kar so lahko za dvig storilnosti, dobro organizacijo in nižanje stroškov. Zato so leto zaključili z rezultati, ki si jih lahko le želijo.

Da je bila storilnost zelo visoka dokazuje visoko doseganje programa fizične proizvodnje. Naredili so za 90 milijonov dinarjev izdelkov, kar je 106 % predvidenih načrtov, ali 40 % več, kot leto prej. Celoten prihodek je znašal 110 milijonov dinarjev, povprečni brutto OD pa 7000 din, medtem ko je leta 1977 le 5000 din, torej se je povprečje dvignilo za 40 %, kar pa je še vedno 20 % manj, kot je povprečje v delovni organizaciji.

Izvozili so za 1,2 milijona dolarjev izdelkov, to je toliko, kot leta 1977 in to predstavlja 75 % predvidenih količin. To pa je tudi njihova najsibkejša točka v lanskem poslovanju. Vse ostalo so prodali doma. Izvažajo okrog 70 % fizičnega obsega proiz-

vodnje. Izvoz je bil tako šibak zato, ker v prvem trimesečju lani sploh niso dobili naročil in potem med letom ni bilo več mogoče nadoknaditi zamujenega. Ob pomanjkanju naročil za izvoz so si pomagali z dodatnim programom, ki ga je bilo kar okrog 40 %.

Ob takem uspešnem gospodarjenju so dosegli 150 % načrtovanega ostanka dohodka. Poleg dobre konjunkturo so vložili tudi mnogo lastnega truda in poiskali več notranjih rezerv. Tako so na primer produktivnost dvignili za 29 % in ob tem še na vseh možnih koncih znižali stroške.

Kot smo že rekli je značilno za keramične kondenzatorje, da je bila na trgu doma visoka konjunktura, zunaj pa slabša. Zato hitijo z uvajanjem novih izdelkov, pri čemer pa jih žal zavira prepočasna dobava opreme, ki kar naprej kasni. Druga značilnost pa je dejanska zagnanost vsega kolektiva, ki je pripravljen poprijeti za delo in se tudi spoprijeti s težavami doma in s tistimi, ki prihajajo od zunaj. Precej je k takemu delovnemu vzdušju pripomoglo nagrajevanje po delu in učinku dela, ki ga dopušča Zakon o združenem delu. Tako vsakdo ve za kaj si prizadeva.

Proizvodnjo bodo letos fizično povečali za 40 %, ker pa je 80 % programa namenjenega za izvoz bo celotnega prihodka le za 13 % več kot lani. Tudi ostali gospodarski rezultati bodo rasli sorazmerno s to številko. Precej bodo investirali v opremo — pravzaprav nadaljevali lanska vlaganja, ki niso zaključena.

Zlasti pa se bo morala potruditi komercialna na področju izvoza, ker bo ta enkrat večji, saj bo dosegel vrednost 2,4 milijona dolarjev. Če se bo prodaja angažirala toliko, kolikor zmoglo v žužemberški proizvodnji, je možno, da bodo izvozili celo 20 % več. Možnosti so, le v roke bo treba pljuniti!

Še na mnoga srečna in zadovoljna leta — takšna je bila želja sodelavcev v Tovarni mehanizmov — produkcija v Lipnici, ko so se poslovili od marljive sodelavke Danice MOHORIC. Presenečena nad darilom se je lepo zahvalila in jim zaželela še mnogo delovnih uspehov.

V montaži keramičnih kondenzatorjev.

Prispevki Borisa Kidriča slovenski kulturi

Republiška konferenca SZDL in plenum kulturnih delavcev OF sta na Prešernov dan in slovenski kulturni praznik 8. februarja sklicala šesti plenum kulturnih delavcev OF kot simpozij na temo „Prispevki Borisa Kidriča slovenski kulturi“.

Uvodno besedo je imel predsednik Plenuma kulturnih delavcev OF Josip Vidmar, ki je med drugim dejal:

„V živem stiku s kulturo, zlasti s slovensko, je bil Kidrič že po svojem izvoru, bil je sin univerzitetnega profesorja, znamenitega kulturnega zgodovinarja časov slovenskega pismenstva in pomembnega raziskovalca Prešerna, o katerem je zbral in uredil obilo faktografskega življenjepisnega gradiva, pa tudi obilo tolmachenj pesniških tekstov. To obsežno očetovo delo je Boris spremljal in tragična in povsem enkratna podoba pesnika Prešerna se mu je živo vtisnila v zavest. O tem priča vse njegovo delo, od njegovih prvih publicističnih spisov, do mobilizacijskih gesel, povzetih po Prešernovih stihih.“ V nadaljevanju svojega uvoda je Josip Vidmar navedel tudi nekaj Kidričevih misli o kulturi, kot:

„Prava kultura je po svoji naravi človečansko svetovljanska. Prav zaradi tega je po svoji naravi globoko demokratična. Drugačna ne more biti... in patriotična. Ta patriotizem narodev ne izključuje, ampak jih združuje; ima iste korenine s kulturo, ki je svetovljanska in človečanska. Majhni narodi, kot je naš, se lahko samo s tako kulturo uveljavijo. Da je majhen narod zmožen take resnične kulture, v tem je moč. Umetnost ali kultura bodi v preobraženem življenju, zlasti v življenju preobraženega razumnosti, hkrati visoka in ljudska, slovenska in jugoslovanska, napredno človečanska in svetovljanska, brez sence šovinizma, toda patriotična, svetovno nazorsko svobodna in živo zainteresirana za naše novo življenje, iz katerega lahko in izključno lahko črpa svojo ustvarjalno moč.“

Ko je Josip Vidmar v svojem nagovoru govoril o najrazličnejših pobudah Borisa Kidriča med NOB, je dejal: „Dal je tudi pobudo za ustanovitev znanstvenega društva, ki naj bi omogočalo in pospeševalo znanstveno delo, med katerim je bila posebno važna določitev meja slovenskega ozemlja, ki naj bi bila priprava za bodočo mirovno konferenco. Z živim Kidričevim sodelovanjem je bilo v Črnomlju ustanovljeno slovensko narodno gledališče na osvobojenem

ozemlju, ki je odigralo vrsto zglednih predstav in ki je bilo hkrati visoka šola za brigadna in frontna gledališča in njegova zamisel ali vsaj odločitev je bila uvedba našega narodnega in kulturnega praznika, za katerega je bil določen dan Prešernove smrti ali 8. februar. Skratka, lahko je trditi, da je bil Boris Kidrič kakor v našem tedanjem družbenem, političnem in vojaškem življenju, prisoten povsod, tako je bil prisoten tudi v snovanju kulture, in to nadarjeno, plodno in zavzeto za človečnost človeka.“

O podobi Borisa Kidriča kot kulturnega delavca je za Josipom Vidmarjem spregovoril Filip Kalan z „Besedo o nepragmatičnem politiku“, medtem ko je Marija Vilfanova govorila o Kidriču kot novinarju, publicistu in propagandistu. Boris Paternu je govoril o Borisu Kidriču in njegovem odnosu do umetnosti, medtem ko je Lojze Ude spregovoril o Kidriču in njegovem odnosu do znanosti.

V popoldanskem delu simpozija so govorili še Beno Zupančič, Božidar Jakac, Mitja Ribičič, France Vreg, Bojan Rus in drugi, vsi na tematiko simpozija „Prispevki Borisa Kidriča slovenski kulturi“.

D. Ž.

Tatjana Tušar in Lojze Šmid med recitiranjem Prešernovih pesmi. V recitalu so sodelovali še: Dušana Škerk, Irena Rakovec, Miro Krč in slavistka Maja Gogala.

Osmi februar, obletnico smrti dr. Franceta Prešerna smo praznovali tudi v Iskri. OO ZSM Tovarne TEA je pripravila v sodelovanju z literarno in recitatorsko skupino Iskre recital. V dvorani nad Iskrino delavsko restavracijo v Kranju so člani naše recitatorske skupine izvedli bogat kulturni program. Poleg pesmi dr. Franceta Prešerna so v drugem delu predstavili pesmi pesnikov, zaposlenih v Tovarni TEA. Udeležba je bila skromna, čeprav so bili o prireditvi vsi dobro obveščeni. Takih prireditev je vedno manj, zato moramo mladi skrbeti, da ne pozabimo naših dobrih pesnikov in pisateljev.

Anica Hrauski

Dve publikaciji za kulturni praznik

Ob izidu Zbornika petega sklica Plenuma kulturnih delavcev OF „Kultura, revolucija in današnji čas“ ter ob ponatisu pesniške zbirke Mateja Bora iz leta 1944 je bila 7. februarja na predvečer Prešernovega dne, kulturnega praznika slovenskega naroda, v prostorih republiške konference SZDL Slovenije tiskovna konferenca, ki jo je vodil predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič.

Mitja Ribičič je v uvodni besedi poudaril, da poteka konferenca tik pred šestim sklicem plenuma, ki bo to pot posvečen Borisu Kidriču in kulturi. Glede predstavljenih publikacij, ki sta izšli kot skupni publikaciji Plenuma kulturnih delavcev OF in Cankarjeve založbe, pa je Ribičič poudaril, da bo potrebno v drugem delu jutrišnjega, šestega sklica plenuma, podati tudi programsko usmeritev plenimov za prihodnja leta, ki naj bi letos postali tista žarišča, ki naj bi opozarjala še na vrsto del, tiskov in

podobnega iz časa NOB, kar bi bilo potrebno na bodočih plenimih podrobneje obdelati in preučiti.

Lidija Šentjurčeva pa je v nadaljevanju razprave poudarila, da bi morala tako odbor centralne tehnike KPS kot odbor kulturnih delavcev tesneje in bolj koordinirano sodelovati, saj so končno grafični delavci med NOB posredovali vse to, kar so kulturniki ustvarjali in ne bi bilo prav, če bi ostajali pri tem grafiki ob reprintih anonimni. Seveda pa bi tudi koordinirano delo obeh odborov tudi smotrnejše in načrtnejše lahko pripravljalo ponatise in reprinte tiskov iz časa NOB.

To velja zlasti za tiste ponatise, ki so zelo redki ali pa celo unikati, kot je prav primer s ponatisom Pesni Mateja Bora iz leta 1944, ki so se ohranile v enem samem izvodu in so zdaj s spremno študijo Lojzeta Gostiše v reprintu postale dostopne širokemu krogu bralcev.

Tiskovne konference so se udeležili tudi grafiki partizanske tiskarne Julija, ki je na Gorenjskem natisnila omenjeno Borovo pesniško zbirko, a je le-ta doživela usodo, da je prišla celotna naklada v roke sovražniku, ki jo je uničil, vendar pa se je pri vsem tem le ohranil izvod, da smo lahko zdaj, ob 35. letnici izida, dobili reprint te zanimive in dragocene partizanske knjižne pesniške izdaje.

D. Ž.

Kaj pripravlja Mladinska knjiga

Mladinska knjiga nedvomno sodi med največje založbe ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Jugoslaviji, pa tudi marsikatera znana in večja inozemska založba bi se lahko kosala z njo. O tem najbolje priča njen letošnji knjižni program, v katerem je na seznamu skoraj tri sto enot ali knjig.

In zares je težko na kratko, a tudi čim bolj izčrpno in natančno predstaviti vseh tri sto del, ki bodo izšla pri založbi v njenih sedemdesetih zbirkah!

Izmed teh zbirkih jih je malo manj kot polovica, ali natančneje, enaindvajset namenjenih mladim bralcem najrazličnejših starosti — od zbirke Najdihojca, ki vsebuje raztegljive kartonske slikanice, namenjene predvsem predšolskim otrokom pa tja do zbirke Kondor, v kateri je predstavljena slovenska in svetovna klasika ter sodobna književnost in je doslej izšlo v njej že kar 200 zvezkov.

Morda bi tu omenili zbirko Čebelica, ki prinaša pomožno šolsko berilo za prve razrede osemletke. V letošnji zbirki bo izšlo deset del in sicer: Nazim Hikmet „Sreča prsmuknjene žene“ (ilustracije Kamila Volčanšek), angleške ljudske pesmice pod naslovom „Mož v mesecu“ (il. Milan Bizovičar), Bogomir Magajna „Povestici o punčki Majji“ (il. Lidija Osterc), Andersen „Deklica z vžgalicami“ (il. Srečo Papič), „Tronadstropni bolnik“, knjiga, v kateri bo zastopanih kar šest jugoslovanskih pesnikov in sicer G. Vitez, L. Paljetak, B. Čopić, M. Vitezović, G. Popovski in D. Horvatić (il. Milan Bizovičar), France Bevk „Pikapolonica“ (il. Roža Piščanec), Desanka Maksimović „Zgodba o razvajeni cesarici“ (il. Danijel Demšar), Ivo Zorman „Rada bi bila velika“ (il. Kamila Volčanšek), Branko Žužek: „Kruh moje matere“ (il. Boro Pavlovič) in France Forstnerič „Jabolko“ (il. Zdravko Papič).

Med znane in skrbno urejane zbirke za mladino sodi zagotovo tudi Zlata ptica, v kateri je doslej izšlo kakih sto del z ljudskimi in umetnimi pravljicami iz vsega sveta. Letos bodo izšle kar tri knjige kitajskih pravljič, ki jih je izbral, prevedel ter jim spremno besedo napisal Jože Dolenc, ilu-

strirane pa bodo po kitajskih originalih. Četrta knjiga te zbirke je Zlata skledica, izbor pravljič iz svetovne ljudske tvornosti, ki jo je pripravila Kristina Brenkova, ilustrirala pa Ančka Gošnik—Godec, peta knjiga pa so stare grške bajke Eduarda Petiške in z ilustracijami Vaclava Fiale.

Zbirka Mladi oder prinaša mladinske gledališke igre sodobnih slovenskih avtorjev. Letos bodo v tej zbirki izšle tri igre Leopolda Suhodolčana in sicer Norčije v gledališču, Anton Pompadon in Križ, kraž, Kralj Matjaž.

V tem sklopu je treba omeniti tudi zbirko Pelikan, ki vsebuje poljudnoznanstvene oziroma informativne slikanice, ki naj otrokom različnih starosti v sliki in besedi predstavijo zanimive pojave iz narave, tehnika, znanosti, umetnosti, zgodovine in kulture. Zbirka se deli na tri težavnostne stopnje. Prva serija je namenjena predvsem otrokom v mali šoli ter prvem in drugem razredu osnovne šole, druga serija je namenjena otrokom v tretjem, četrtem in petem razredu osemletke, medtem ko je tretja serija namenjena učencem od šestega do osmega razreda osemletke. Letos bosta v prvi seriji izšli dve slikanici in sicer Trgovina ter Kmečka abeceda, druga serija zajema tri dela, Življenje v kraškem podzemlju, Pošta in Od krika do avtomatike, tretja serija pa dela o Knjigi, Slovenskem Primorju in Vodi in življenju.

Vsekakor aktualna in zanimiva je zbirka pod naslovom Pionirjeva knjižnica. V tej zbirki namreč izhajajo družbeno pomembne, aktualne in naravoslovne knjižice, ki so bogato ilustrirane in namenjene predvsem učencem višjih razredov osemletke. Letos bodo v tej zbirki izšla štiri dela: Janez Vipotnik: „27. april“, Gorazd Marinček „Brigadir naj bom“, Marjan Prosen „Utrinki iz astronomije“ in priročnik Vitana Mala za pionirje snemalce in fotografe pod naslovom „Tretje oko“.

V zbirki družboslovje za mladino, namenjeno predvsem srednješolcem in ne seveda samo njim, je predviden zbornik „Film in filmska kritika“ v uredništvu Toneta Freliha.

Podrobneje bi bilo treba spregovoriti tudi o zbirki Sinji galeb, ki prinaša domačo in tujo mladinsko literaturo, dalje zbirko Odisej, ki je nekakšen most med književnostjo za mladino in književnostjo za odrasle ter zbirko Biseri, ki je sicer namenjena predvsem mladim, vendar pa bodo v njej tudi ostali bralci našli marsikaj zanimivega, vendar se podrobneje zaustavimo še pri zbirki Izbrana mladinska beseda, ki je letos nova zbirka založnice in bodo v njej predstavljeni mladim bralcem skrbno pretehtan izbor najboljših mladinskih stvaritev naših avtorjev. Knjige bodo obogatene s študijami o pisateljih in njihovih izbranih delih, bodo torej kritične izdaje, ki bodo dobrodošle tako mladim bralcem kot pedagogom in bi jih zato lahko označili kot mladinsko našo besedo. Tako je v pripravi pet prvih zvezkov izbranih mladinskih del Bogomirja Magajne, Venceslava Winklerja, Frana Levstika, Matije Valjavca in Ksaverja Meška.

Vsekakor je treba omeniti tudi zbirko Zlata knjiga poezije, v kateri je pet knjig namenjenih nižji stopnji in sicer dela „Ježek se ženi“ Jožeta Šmita, „Zlata Ladja“ Kajetana Koviča, „Vrtljak“ Toneta Pavčka, „Sončnica na rami“ v izboru Nika Grafenauerja in „Metuljčki“ Anice Černejeve. Za višjo stopnjo pa bo v isti zbirki izšlo tudi pet zbirč in sicer Prešernove poezije, „Sonce ima krono“ Srečka Kosovele, Kajuhove pesmi, Župančičeve izbrane pesmi in „Pesnik se predstavi“ Janeza Menarta.

Seveda pa nikakor ne moremo mimo knjižnice Kondor, ki je namenjena predvsem splošni izobrazbi in je bila v tej zbirki domača in svetovna klasika, kot smo že omenili, predstavljena doslej v več kot dvestotih zvezkih. Posamezna dela so opremljena z razlagami, opombami in različnimi podatki, ki pomagajo bralcu, da besedila brez težav prebere ter jih poveže s časom njihovega nastanka in današnjim časom. V letošnjem programu je na seznamu zbirke Kondor kar deset del in sicer: Izbrano delo Mirana Jarca, „Zorin“ Josipa Stritarja, „Pesmi“ Boža Voduška, „Antigona“ Dominika Smoleta, Prebujene besede (izbor iz del srbskih realistov), Makedonske ljudske pesmi, „Mati Korajža, Bobni v noči“ Berta Brechta, Mavrična ptica (izbor avstralskih novel), Gvatemalske legende Miguela Asturiasa in Prodajalna svetov, izbor znanstvenofantastičnih zgodb.

In končno je tu še zbirka Pota mladih, v kateri že vrsto let izhajajo književni prvenci domačih avtorjev. Zato njen program skuša zasledovati literarna snovanja najmlajšega rodu in upoštevati različno stilno in idejno usmerjenost posameznih mlajših literarnih ustvarjalcev. Zato je zbirka odprta vsem literarnim zvrstem in je doslej predstavila že vrsto avtorjev, ki so pozneje napisali še nove knjige in se uvrstili med aktivne slovenske pisatelje. Letos bodo izšla v tej zbirki tri dela in sicer „Mehika“ Uroša Kalčiča, „Meje“ Vladimirja Memona in „Pesmi bratstva in sovraštva“ Janeza Saksida.

Dušan Željcnov

Prebrali smo za vas

Pred nedavnim je Cankarjeva založba obogatila svojo priročno, oziroma žepno zbirko leksikonov še z dvema novima zvezkoma, in sicer z leksikonoma „Likovna umetnost“ in „Fizika“. Tako sta se omenjena dva žepna leksikona pridružila že prej izišlim štirim podobnim leksikonom, ki so obravnavali tematsko kemijo, geografijo, biologijo in literaturo.

Leksikon „Likovna umetnost“ je nedvomno v takšni obliki, v kakršni je izšel, nekaj povsem novega in bo vsekakor deležen posebnega zanimanja tako strokovne kot širše slovenske javnosti. Kajti kljub svoji prvenstveno poljudni funkciji je leksikon namreč pri nas tudi prvi izrazoslovni repertorij znotraj stroke same, saj doslej pojmovno gradivo umetnostne zgodovine in sodobne likovne problematike ni bilo še nikjer obdelano v takšnem obsegu in na enem mestu.

Ceprav je leksikon prirejen po nemškem izvirniku, so sestavljalci leksikon dopolnili s pojmi, ki so se izoblikovali v našem umetnostnem slovstvu in praksi. Prav tako je v njem več gesel, ki obravnavajo sodobno umetnostno problematiko. Marsikatero geslo izvirnika so tudi preoblikovali, ga natančneje opredelili ali pa mu dali širšo umetnostno-geografsko oznako. Vrh tega pa so delo samo obogatili z več kot 50 novimi ilustracijami.

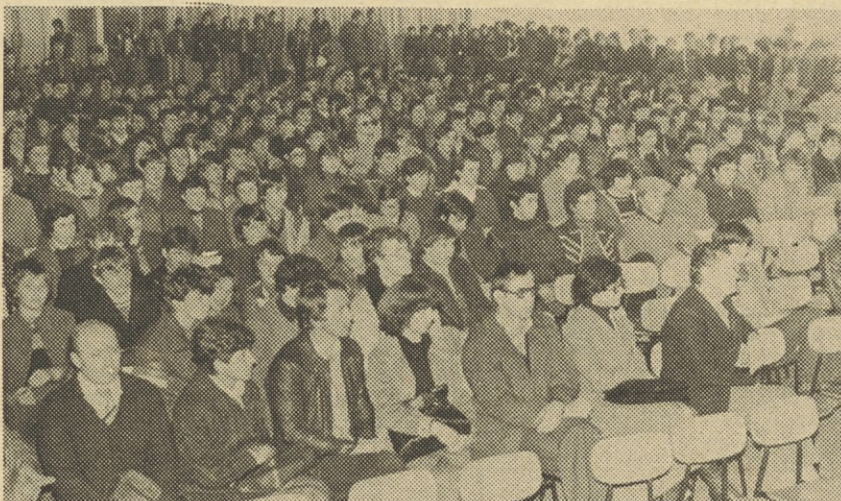
Sicer pa dovolj zgovorno pričata o obsegu in širini tega priročnega leksikona samo ta-le dva podatka: v njem je 2550 gesel in 550 ilustracij in preglednic.

Drugi priročni leksikon, ki je pravkar izšel, pa zajema problematiko fizike in vsebuje 2300 gesel ter 650 ilustracij in preglednic.

Leksikon zajema osnovne pojme fizike in čeprav je v njem pretežna zaloga pojmov iz srednješolske fizike, vsebuje vendar tudi veliko pojmov iz sodobnih vej fizike (na primer iz fizike atomov, atomskih jeder in delcev), ki presegajo srednješolsko snov. Leksikon posveča posebno skrb osnovnim količinam in zakonom in pomembnejšim pojavom. Pojme razlaga kratko, pokaže pa tudi zveze med sorodnimi pojmi. Pri tem pa se leksikon o fiziki skuša skrbno izogniti vsem neresnicam in možnostim, da bi razlaga bralca zavedla. Ker je v fiziki razumevanje pojavov in zakonov skoraj vedno pomembnejše od definicij, leksikon ne more nadomestiti učbenika. Kljub temu pa bo lahko nedvomno veliko pomagal vsem tistim, ki bi se radi okvirno poučili o kakem pojmu ali pa osvežili spomin na pozabljen pojem.

Leksikon o fiziki je namenjen predvsem srednješolcem, ki jim je v usmerjenem izobraževanju namenjena aktivnejša vloga kot v dosedanji šoli. Tako bo leksikon vsekakor dobrodošel vodič po fiziki in kljub svoji omejenosti v obsegu pokriva kar obsežno področje, ki mu pravimo preprosto fizika. Zagotovo pa bodo po njem segali tudi drugi strokovnjaki, kadar si bodo želeli dobiti hiter in kratek odgovor na kako vprašanje iz fizike.

D. Ž.

Ob 8. marcu je bila dvorana na Laborah prizorišče proslave Prešernovega dne, ki so ga pripravili učenci Šolskega centra Iskra. Proslava je ob številni udeležbi in pohvale vrednem programu lepo uspela.

Gospodarske in druge novice

Zvezni zavod za cene je odobril višje prodajne cene za nakatere izdelke zabavne elektronike. Tako so sedaj barvni televizorji dražji za 5 %, radijski sprejemniki in stabilizatorji za 7 %, črno-beli televizorji, antene in njihovi rezervni deli za 9 %. Podražitev je v skladu s samoupravnim sporazumom, ki so ga sprejeli vsi jugoslovanski proizvajalci te panoge, med njimi tudi Iskra.

V Mariboru bo od 11. do 15. junija jugoslovanska konferenca za elektroniko, telekomunikacije, avtomatizacijo in nuklearno tehniko (ETAN). Pokrovitelj konference bo SO Maribor, soorganizator pa visoka tehniška šola v Mariboru.

Elektronska industrija iz Niša je sprožila v časopisju ponovno akcijo za ukinitve davka na luksuz pri barvnih televizorjih. Če bi odpravili ta davek — trdi EI — bi bila cena televizorjev lahko nižja do 3.000 dinarjev.

Tovarna lahkih kovin „Boris Kidrič“ v Šibeniku se pritožuje, da cena električne energije vsako leto hitreje narašča, kot pa cena njenih izdelkov — konkretno aluminija. Tovarna je vezana na cene v tujini, saj izvažja 70 % svoje proizvodnje, ali vrednostno za 100 milijonov dolarjev. Spričo najnovejše odločitve Elektrogospodarstva o povečani ceni električne energije je konferenca delegacije te šibeniške tovarne sklenila, da ne bo plačala porabljene električne energije po zvišani tarifi, tudi ob riziku, da ji prekinajo dovod električne energije in s tem ugasne delo pri elektrolizi aluminija.

Tovarna profesionalne elektronike v Nišu namerava v kratkem pričeti s proizvodnjo elektronskih teleprinterjev, ki bi jih krmili mikroprocesorji.

Potrebe po računalnikih na jugoslovanskem tržišču so tolikšne, da je dovolj dela za vse, ki se hočejo vključiti v proizvodnjo elementov za računalnike in celotnih sistemov. Vendar pa je med njimi potrebno dogovarjanje in združevanje sil — ugotavlja kranjski dopisnik Dela Lado Stružnik na temelju pojasnil komunistov osnovne organizacije ZK v Iskrini TOZD Računalniki. Ta in še druga pojasnila glede razvoja računalništva pri nas so posredovali naši komunisti delovni skupini CK ZKS, ki je bila na obisku v kranjski občini.

V Zagrebu in njegovi okolici je bilo v kratkem devet primerov zastrupitev z ogljikovim monoksidom kot posledica uporabe plinskih peči na propan-butan, proizvodnje Alfa iz Vranja. Od tega je sedem ljudi umrlo.

Časopisje obširno poroča o splošni škodljivosti plinskih peči, češ, da so jih v Zahodni Nemčiji, Švici in Avstriji že pred leti prepovedali. Tovarna Alfa pripominja, da jih je izdelovala po belgijski licenci in, da do sedaj ni imela reklamacij. Od leta 1973 jih ne izdeluje več.

Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ v Kidričevem je povedala delovni skupini Centralnega komiteja ZKS, ki jo je vodil republiški sekretar za industrijo Tone Kovič, da tovarni grozi letos katastrofalna izguba, če ne bodo korigirali cene električne energije.

Mariborski „Večer“ poroča o razvoju elektronike v TOZD Elementi in naprave tovarne stikalnih naprav v Mariboru. Mimo drugih problemov, ki zadevajo razvoj te panoge, omenja, da tečejo med Iskro in Elkom pogovori o sodelovanju.

V članku „Pokrivanje izgub včasih več škoduje kot koristi“ je podpredsednik sveta zveze sindikatov Jugoslavije Janez Barborič povedal v beograjskih „Nedeljnih novostih“ tudi naslednje: „Veliko laže je dobiti denar za pokrivanje izgub, kot za razvoj.“ Kot primer je navedel cetinjski „Obod“, ki je vložil v zadnjih sedmih letih samo 20 milijonov dinarjev za razvoj, toda v istem razdobju je dobil 400 milijonov dinarjev za pokrivanje izgub.

„Večerni list“ iz Zagreba poroča v članku „Davek na zaupanje“, da zahteva EI Niš za kreditiranje barvnega televizorja poleg jamstva s porokom tudi 2 % zavarovanje kredita. Pri tem omenja ugodnost nakupa pri Iskri, kjer kupec lahko izbira med zavarovanjem kredita, ali porokom. Dvakratno zavarovanje, kot ga zahtevajo pri EI Niš, pa je dokaz nezaupanja do kupcev.

Predsednik Tito je pokrovitelj letošnjih proslav ob 125-letnici rojstva svetovno-znanega iznajditelja, znanstvenika, humanista in politika ter univerzitetnega profesorja Mihajla Pupina. Mihajlo Pupin je patentiral 24 iznajdb, povečini s področja telekomunikacij.

Zvezni zavod za statistiko je objavil, da so se lani povečale naše izvozne cene v vseh primerih dvakrat hitreje od uvoznih.

Zbral in uredil Marjan Kralj

I. PRVENSTVO POSAMEZNI-KOV V ŠAHU SOZD ISKRA

Šahovsko društvo Iskra je na pobudo članov Izvršnega odbora organiziralo I. prvenstvo posameznikov v šahu z namenom, da si posamezniki pridobijo tudi priznano šahovsko kategorijo, katere doslej večina igralcev nima priznane, čeprav bi jim po jakosti pripadala.

Prvenstva, ki je bilo v dneh od 21. in 22. januarja 1979 v stolpnici Iskre v Ljubljani, se je udeležilo 28 igralcev in 4 igralke, od tega štirje I. kategorniki, štirje II. kategorniki, štirje III. kategorniki, dva IV. kategornika in en mojstrski kandidat. Trinajst udeležencev ni imelo kategorije. Od žensk je imela le ena četrt kategorijo, ostale kategorije še nimajo.

Prvenstvo so odigrali po švicarskem sistemu z izboljšano jugoslovansko varianto in to devet kol. Za igranje po Bergerjevem sistemu ni bilo časa in tudi sam turnir bi se zavlekel tja do srede leta, kar bi prav gotovo pomenilo preveliko obremenitev in izgubo prostih dni vsakega udeleženca.

Z ozirom na pridobljene izkušnje tega tekmovanja bi v bodoče kazalo igrati 11 kol in to enkrat tedensko ter največ tri kola naenkrat.

Udeleženci I. prvenstva posameznikov v šahu za leto 1979 so dosegli naslednja mesta:

1. Deželak Brane, I. kat., 7,5 točk, 2. Kerec Jože, I. kat., 7 točk, 3. Kumše Janez, III. kat., 7 točk, 4. Galle Leopold, MK, 6,5 točk, 5. Krek Janez, I. kat., 6,5 točk, od 6. do 13. mesta s po 5 točkami: 6. Čopić Drago, 7. Špende Jože, 8. Sešek Pavle, 9. Varga Koloman, 10. Černe Dane, 11. Brce Martin, 12. Zorman Vinko, 13. Soukal Vito, 14. in 15. Alešič Vasilije in Majer Bogo s po 4,5, 16. do 20. s po 4 točkami: Jereb Pavel, Štempihar Marjan, Krošelj Rudi, Bambič Franc in Piskar Rihard, 21. in 22. s po 3,5 točkami: Brezigar Bogar Bogdan in Zadnek Stanko, 23. do 26. mesto mesto s po 3 točkami: Stele Brane, Knežević Milorad, Juvan Stojan in Čokan Mirko, 27. Jerina Anton, 28. Lojak Vlado. Vendar moramo povedati, da sta slednja dva igrala le prvi dan, zato bi bil tudi končni vrstni red verjetno drugačen, saj oba igralca sodita v višji rang.

V ženski skupini, kjer so igrale le igralke iz kranjske Elektromehanike pa so si mesta razdelile takole: 1. Mavrič Olga 2,5 točk, 2. Ržen Marija 2 točki, 3. Polak Olga 1 točko in 4. Ajdnik Agata 0,5 točk.

P. Jereb

SMUČARSKI TEČAJ V GOZD MARTULJKU

V nedeljo se je v Martuljkovem hotelu Špik končal tretji tečaj za tiste smučarje iz Iskre, ki so se na tem področju želeli nabrati čim več znanja in izkušenj. V vseh treh tečajih se je zvrstilo več kot sto smuke željnih Iskrašev. Ob koncu tečajev smo zadnjo skupino obiskali v Martuljku, da bi kaj več zvedeli o pravkar zaključenem tretjem tečaju.

Pogovarjali smo se z učiteljem smučanja Brankom Čvekom, sicer zaposlenim v IC, Olgo Oven iz Elektromehanike, Pongračič Ivanom iz Avtoelektrike, Dragico Černigoj iz Elektromehanike, Istokom Kovačem iz Avtomatike, Janezom Avscem iz Elektromehanike, Eriko Novak iz iste DO pa z Milojko Stanič iz Feritov ter Dragico Našič iz IEZE. Vsi so si bili edini, da je bilo bivanje v Martuljku, res prijetno, postrežba odlična in hrana dobra. Najboljša ni bila le nastani-

Ob izgubi moje drage mame
MARJANE STOPAR
se vsem iskreno zahvaljujem za izraženo sožalje, vence in denarno pomoč,
žalujoča hčerka
Valentina Stopar.

ZAHVALA
Ob boleči, prezgodnji in nenadomestljivi izgubi naše ljube mame
LJUDMILE ŠKOFIC

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem in sodelavkam iz TOZD TEA montaže telefonskih aparatov in Ikte; navijalnice in justirnice releja in tehnične kontrole ATC na Laborah za izraze sožalja, denarno pomoč, darovane vence in spremstvo na njeni zadnji poti.

žalujoče hčerke Dragica, Marinka, Milka, Julka in Angelca z družinami.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.
V.d. glavni urednik Mitja Tavčar, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Boris Čerin DO (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon: 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

STROKOVNA EKSURZIJA NA MEDNARODNO RAZSTAVO ELEKTRONSKIH SESTAVNIH DELOV V

P A R I Z U

Mednarodna razstava elektronskih sestavnih delov v Parizu od 2. do 7. 4. 1979, je najstarejša in ena najpomembnejših specializiranih razstav elektronskih sestavnih delov v svetu.

PROGRAM POTOVANJA:

1. dan, 2. 4.:

Zbor udeležencev na letališču BRNIK ob 19.45 uri. Po obmejnih in carinskih formalnostih polet letala ob 21.00 uri. Med poletom običajni obrok — po pristanku na letališču C. de Gaulle, ob 22.45 uri avtobusni transfer do hotela. Nastanitev v hotelu A S T O R I A (B. kat. — vse sobe WC, tuš oz. kopalnica), 42 rue de Moscou, Pariz, št. telefona 2936353. Prenočišče.

2. dan, 3. 4.:

Po zajtrku, odhod z metrojem do razstavišnega prostora — celodnevni ogled. Zvečer povratek z metrojem, večerja in prenočišče.

3. dan, 4. 4.:

Po zajtrku, odhod z metrojem do razstavišnega prostora — celodnevni ogled. Zvečer povratek z metrojem, večerja in prenočišče.

4. dan, 5. 4.:

Po zajtrku, odhod z metrojem do razstavišnega prostora — celodnevni ogled. Zvečer povratek z metrojem, večerja ob cca 20.00 uri, zatem transfer na letališče C. de Gaulle. Po obmejnih formalnostih polet letala IAA ob 00.15 uri. Prihod na letališče Brnik ob 02.00 in nato še prevoz do Ljubljane.

CENA POTOVANJA ZA OSEBO: DIN 4.550,00

V ceno je vračunano:

— charter letalo LJUB—PARIZ—LJUB
— gostinske usluge navedene v programu
— Transfer Letališče Pariz—hotel—letališče
— Transfer BRNIK—LJUB
— metro (10 voženj)
— Katalog
— strokovno vodstvo SSES
— stroški in organizacija potovanja

PRIJAVE SPREJEMA:

— INEX—PA, Titova 25 (tel. 312-955) Ljubljana do vključno 10. 3. 1979
— NAROČILNICO PODJETJA ali ustanove.

tev, saj niti v vsakem nadstropju ni bilo sanitarij. Edino, kar pa je zares motilo, pa je bilo dejstvo, da so se morali voziti smučati v Kranjsko goro in to tako, kot si je vsak organiziral sam. Zato so dodali, da bi bili pripravljeni dodati tudi kakšen tisočak, da bi tako tečaj potekal v Kranjski gori.

Glede smučanja pa so bili vsi navdušeni nad pridobljenim znanjem, samo začetniki v tretjem tečaju so imeli smolo, ker so morali kar trikrat zamenjati učitelja. Hkrati so menili, da bi za takšno skupino, kot je bila ta, tretja, morali imeti vsaj štiri vaditelje, izmed katerih bi eden vadil samo otroke. Pa še nekaj so dodali: takšni tečaji bi morali biti v začetku sezone, da bi se vsak smučar po prvih korakih lahko še smučal po tečaju, in tako utrdil pravkar pridobljeno znanje.

Za zaključek pa smo dobili še en dober predlog: Iskra naj bi organizirala svoj smučarski klub, iz katerega naj bi potem kadrovala svoje vaditelje za tečaje. Tako bi dobili dovolj primernih vaditeljev, ki bi se lahko bolj sistematično in strokovneje posvetili tečajnikom, ter jih tako zares dobro naučili prvih korakov na belih poljanah.

Mak

Posnetek s prvenstva IEZE v veleslalomu, o čemer bomo obširneje poročali prihodnjič.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko
K R A N J, n. sol. o.

Na osnovi sklepa DS TOZD RAZVOJNOTEHNOLOŠKI CENTER KRANJ

r a z p i s u j e m o

prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA EKONOMSKO-PLANSKEGA ODDELKA

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev še naslednje pogoje:

— visokošolska ali višješolska izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri,
— 5-letne delovne izkušnje s področja ekonomike osvajanja nove proizvodnje,
— organizacijske in vodstvene sposobnosti,
— moralno-politična neoporečnost in pozitiven odnos do samoupravljanja.

Mandatna doba traja 4 leta.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 KRANJ.

Kandidate bomo o dokončni odločitvi obvestili v 30 dneh po končanem razpisu.

„ISKRA“ Elektromehanika Kranj, o. sol. o.
Tovarna elektronskih instrumentov
HORJUL, o. sol. o.

objavlja prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA RAZVIJALCA za delo pri oblikovanju mehanskih podstavov elektronskih naprav
2. SAMOSTOJNEGA KALKULANTA
3. VIŠJEGA KONTROLNEGA TEHNOLOGA
4. VODJO PLANIRANJA
5. PLANERJA EKONOMISTA
6. SAMOSTOJNEGA TEHNOLOGA I
7. SAMOSTOJNEGA PLANERJA
8. DVEH TEHNIKOV USMERJEVALCEV I
9. SAMOSTOJNEGA KLEPARJA
10. SAMOSTOJNEGA STRUGARJA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

Pod tč. 1: dipl. strojni inženir
Pod tč. 2: elektro ali ekonomski tehnik s petimi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 3: dipl. elektro inženir s tremi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 4: organizator dela s petimi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 5: ekonomist z dvema letoma delovnih izkušenj
Pod tč. 6: elektrotehnik s štirimi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 7: elektrotehnik s petimi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 8: elektrotehnik s tremi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 9: klepar s tremi leti delovnih izkušenj
Pod tč. 10: strugar s tremi leti delovnih izkušenj

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov ISKRA ELEKTRONIKA HORJUL, Kadrovska služba, 61354 Horjul.

KONGRESNA PONUDBA BLEDA

Z Bleda smo dobili zanimivo ponudbo za organizacijo najrazličnejših srečanj od seminarjev, simpozijev do kongresov.

Iskra je nosilec mnogih tovrstnih srečanj, Iskra Invest Servis pa DO, ki posreduje in organizira takšne dejavnosti, zato objavljamo ponudbo v celoti.

KONGRESNE DVORANE

FESTIVALNA DVORANA:

400 sedežev z mizami
700 sedežev brez miz
Razstavni prostor v avli dvorane (cca 120 kv. m)
Dvorana ima lastno ozvočenje

DVORANE ZA SEKCIJE:

so na voljo v vseh hotelih in to:
5 dvoran s po 100 — 150 sedežev
10 dvoran s po 20 — 60 sedežev

TEHNIKA:

razpolagamo z naslednjo tehnično aparaturo:
— aparatura za simultano prevajanje
— ozvočenje, mikrofili, magnetofoni,
— diaporojektorji 5 x 5 cm, grafoskopi,
kinoprojektorji, platna za projekcije, episkopi, tehnično osebje itd.

Poleg tehničnih možnosti, ki zagotavljajo delovni uspeh srečanja, nudimo še naslednje usluge, ki so nujno potrebne pri uspešni pripravi in organizaciji srečanja:

— priprava in dekoracija dvoran za plenum in sekcije
— zunanja tehnična oprema
— tisk prijav, programov in ostalega kongresnega gradiva
— posojanje tehnične aparature
— izdelava plastičnih in usnjenih torb ali map za udeležence
— izdelava vsakovrstnih imenskih značk
— izdelava kovinskih značk srečanja
— izpisovanje panojev, transparentov in ostalih napisov iz stiropora ter smerokazov
— organizacija in idejna rešitev strokovnih in komercialnih razstav
— posojanje plutovinastih notranjih panojev za obvestila in strokovne razstave
— organizacija prevozov udeležencev z letališča na Bled
— osebje za sprejemno službo
— organizacija hotelskih namestitev
— organizacija družabnega, dramskega programa, izletov in post-kongresnih tur
— organizacija ostalih služb na kongresu kot: zdravstvene službe, PTT, varnostne službe, press center itd.
— strokovna priprava in izvedba srečanja

HOTELSKE ZMOGLJIVOSTI

Bled razpolaga skupno z 2.100 ležišči, od tega 850 v hotelih A kategorije, 860 v hotelih B kategorije in 400 v privatnih sobah I. in II. kategorije.

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI

Tradicionalne prireditve na Bledu:
— mednarodni bridge-turnir, promenadni koncerti, mednarodne veslaške regate, folklorne prireditve, mednarodni golf-turnirji.

Rekreacija:

— Smučanje, kegljanje na ledu, kegljanje, plavanje, golf, mini-golf, tenis, jahanje, kolesarjenje, trim, jadrnanje, veslanje, lov, ribolov, planinarjenje, sprehodi v okolico, vožnja s fijakerji itd.

Izleti:

— poldnevni in celodnevni izleti v okolico Bleda
— Organizacija posebnih družabnih prireditev posebej za kongresne goste na Bledu in okolici.

Iskra Invest Servis

Dejavnost za rekreacijo in letovanje